

**MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie**
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 54 ods. 2 písm. d) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **vydáva** na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

STANOVISKO

Číslo: 8048/2023-11.1.2/mt
73911/2023-int.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

2. Identifikačné číslo

42 181 810

3. Adresa sídla

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

JUDr. Tomáš Hospodár
generálny riaditeľ sekcie environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1

Pracovisko: Karloveská 2, 841 04 Bratislava

Tel. č.: +421 906 314 400

E-mail: tomas.hospodar@enviro.gov.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 15)

2. Charakter

Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 15) (ďalej len „zmena OP KOP (verzia 15)“ alebo „strategický dokument s celoštátnym dosahom“) je strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý predstavuje svojím charakterom zmenu v podobe presunu disponibilného zostatku finančných zdrojov Európskej únie (ďalej len „EÚ“), ktorý podlieha schváleniu Európskou komisiou (ďalej len „EK“). Zmena OP KOP (verzia 15) bola vypracovaná v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 806/2022 (ďalej len uznesenie č. 806/2022), ktorým bol schválený materiál „Návrh na riešenie dopadov energetickej krízy prostredníctvom EŠIF zdrojov programového obdobia 2014 – 2020 a rámec implementácie (SAFE-CARE)“.

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom zmeny OP KŽP (verzia 15) je podpora opatrení na riešenie dôsledkov energetickej krízy so zameraním na zraniteľné domácnosti, ktorá bola uznesením č. 806/2022, stanovená ako národná priorita, pričom jej implementácia je vysoko aktuálna a časovo nie náročná, čo zároveň umožní dočerpanie zostávajúcej alokácie Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej len „OP KŽP“).

Predmetná zmena OP KŽP (verzia 15) tak reflektuje na národné potreby v čase energetickej krízy, ktorá vznikla jednak v dôsledku nepriaznivých vplyvov pandémie COVID-19 a neskôr aj vojenskej agresie Ruskej federácie proti Ukrajine. Súčasná energetická kríza negatívne zasiahla všetky členské štáty, vrátane Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), aj keď v rôznej miere. Prudký nárast cien energií významne prispieva k celkovej inflácii v rámci ekonomiky členských štátov a spomaľuje ich hospodársky rast.

EK zareagovala na vzniknutú situáciu návrhom právnej úpravy za účelom poskytnutia ďalšej flexibility využitia Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) v členských krajinách EÚ na zmiernenie negatívnych dôsledkov energetickej krízy. Predmetná právna úprava bola schválená a od 1. marca 2023 je účinné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES. Predmetné nariadenie prináša nové flexibility, ktoré umožnia realizovať opatrenia na riešenie dôsledkov energetickej krízy zo zdrojov národnej alokácie EŠIF na programové obdobie 2014-2020, t. j. aj zo zdrojov Kohézneho fondu (ďalej len „KF“).

Na národnej úrovni bol dňa 14. decembra 2022 uznesením č. 806/2022 schválený materiál „Návrh na riešenie dopadov energetickej krízy prostredníctvom EŠIF zdrojov programového obdobia 2014 – 2020 a rámec implementácie (SAFE-CARE)“, predložený Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR. V súlade s predmetným materiálom sa ukladá využiť zdroje EŠIF na zmiernenie dôsledkov krízovej situácie na Slovensku, spôsobenej prudkým nárastom cien energií, a teda zabezpečiť zo zdrojov EŠIF kompenzáciu vysokých cien energií najmä pre zraniteľné domácnosti.

V bode C.1 uznesenia č. 806/2022 bolo riadiacemu orgánu pre OP KŽP uložené predložiť EK revíziu operačného programu s cieľom vyčlenenia zdrojov na opatrenia SAFE-CARE (t. j. na kompenzáciu nákladov na energie pre zraniteľné domácnosti) v rozsahu schváleného návrhu, t. j. 387,89 mil. €, a to v termíne do 31. 3. 2023.

Listom predsedu vlády SR č. 4462/2023/KPV zo dňa 22. mája 2023 bol termín splnenia úlohy C.1 uznesenia č. 806/2022, a to predložiť EK revíziu operačného programu s cieľom vyčlenenia zdrojov na opatrenia SAFE-CARE v rozsahu schváleného návrhu, stanovený na 15. augusta 2023.

V nadväznosti na uvedenú úlohu riadiaci orgán pre OP KŽP vypracoval návrh zmeny OP KŽP (verzia 15), ktorým sa presúvajú disponibilné zdroje operačného programu v sume 387,88 mil. € z KF do novovytvorenej prioritnej osi 6 „Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE“ (ďalej len „PO 6“), a to:

Z prioritnej osi 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry (ďalej len „PO 1“) v celkovej v sume cca 323,05 mil. € (zdroj KF), konkrétne z nasledujúcich oblastí (im prislúchajúcich oblastí intervencií – OI):

- odpadové hospodárstvo:
 - OI 017 - Nakladanie s domovým odpadom (vrátane opatrení na minimalizáciu, triedenie, recykláciu) v sume 46 116 978 €;
 - OI 019 - Nakladanie s komerčným, priemyselným, alebo nebezpečným odpadom v sume 9 499 286 €;
- vodné hospodárstvo:
 - OI 020 - Dodávky vody na ľudskú spotrebu v sume 22 315 447 €;
 - OI 021 - Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody v sume 10 008 109 €;
 - OI 022 - Čistenie odpadových vôd v sume 123 804 945 €;
- ochrana prírody:
 - OI 085 - Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry v sume 14 317 243 € (vrátane alokácie vzťahujúcej sa k zabezpečeniu spojitosti vodných tokov);
 - OI 086 - Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000 v sume 14 238 135 €;
- kvalita ovzdušia:
 - OI 083 - Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia v sume 3 702 742 €;
 - OI 084 - Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania v sume 553 653 €;
- riešenie problematiky environmentálnych záťaží:
 - OI 089 - Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy v sume 78 499 027 €.

Z prioritnej osi 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami (ďalej len „PO 2“):

- OI 087 - Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof – zdroje KF v celkovej sume cca 64,83 mil. €.

Novo vytvorená PO 6 bude implementovaná prostredníctvom národných projektov, čím sa predpokladá rýchla absorpcia finančnej alokácie. Disponibilné finančné prostriedky OP KŽP tak budú využité **na podporu úhrady nákladov na výdavky na energie pre**

zraniteľné domácnosti. Táto podpora môže byť poskytnutá bez ohľadu na kategórie regiónov, čo v podmienkach SR znamená vrátane Bratislavského samosprávneho kraja.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Obsahom zmeny OP KŽP (verzia 15) je:

- vytvorenie novej prioritnej osi s názvom „Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE“
- úprava finančného rámca OP KŽP
- úprava údajov v príslušných kategóriách intervencií
- úprava hodnôt vybraných merateľných ukazovateľov.

Predmetné zmeny OP KŽP (verzia 15) pozostávajú z nasledujúcich úprav textovej a tabuľkovej časti OP KŽP:

- Textová časť
V nadväznosti na presun disponibilných zdrojov OP KŽP medzi oblasťami intervencie PO 1 a novej PO 6 boli vykonané úpravy jednotlivých prevažne číselných údajov v príslušných častiach PO 1. Zároveň boli upravené hodnoty troch dotknutých ukazovateľov výstupu a finančného ukazovateľa. V rámci zmeny dochádza v PO 2 k presunu zdrojov OI do PO 6 a k úprave hodnoty jedného ukazovateľa výstupu a finančného ukazovateľa. V nadväznosti na zmeny boli vykonané úpravy ďalších číselných údajov. V rámci navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 15) bola vytvorená nová PO 6, vrátane jej aktivít, prijímateľov, cieľových skupín a alokácie.
- Tabuľková časť – úprava finančného plánu:
Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľky 74 a 75)* sa premietajú zmeny vyplývajúce z vyššie popísaného presunu zdrojov KF) z PO 1 a PO 2 a vytvorenia novej PO 6. V časti 3.3 (Tabuľka 76)* Finančného plánu dochádza k zmene indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy, ako aj podielu alokácie dotknutých prioritných osí na celkovej alokácii OP KŽP na podporu cieľov zmeny klímy.
* čísla tabuliek sa vzťahujú na dokument zmena OP KŽP (verzia 15)

Zmena OP KŽP (verzia 15) sa týka nasledovných prioritných osí a investičných priorit:

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Alokácia PO 1 predstavuje 1 535 798 465 € z KF. Navrhovaný presun zdrojov z PO 1 v sume 323 055 565 € z KF do novovytvorenej PO 6 pozostáva zo zdrojov z viacerých oblastí intervencií, ktoré sú špecifikované nižšie.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1.1: Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

Oblasť intervencie (OI):

- OI 017 Nakladanie s domovým odpadom (vrátane opatrení na minimalizáciu, triedenie, recykláciu)
- OI 019 – Nakladanie s komerčným, priemyselným, alebo nebezpečným odpadom

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2.1: Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Oblasť intervencie (OI):

- OI 022 – Čistenie odpadových vôd

Aj napriek vysokej miere zazmluvnenia zdrojov na OI 022 je indikované, že zo zamľuvnených projektov sa časť zdrojov uvoľní, pričom pôjde o úspory z realizácie projektov, a najmä o finančné zdroje z projektov, pri ktorých je predpoklad, že budú fázované. Projekty zamerané na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd predstavujú svojim charakterom investične náročné líniové stavby a práve tohto typu projektov sa všetky nepriaznivé faktory, dotkli v najväčšej miere. Treba podotknúť, že už v súčasnosti mnohé domácnosti, najmä príjmovovo slabšie rodiny, nemajú veľký záujem o napájanie sa na kanalizačnú sieť, nakoľko poplatky za splaškovú vodu sú vysoké.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2.2: Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

Oblasť intervencie (OI):

- OI 020 – Dodávky vody na ľudskú spotrebu (získavanie, čistenie, infraštruktúra na uskladňovanie a distribúciu)

Integrácia požiadaviek vyplývajúcich zo smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (prepracované znenie) nebude dosiahnutá na takej úrovni, ako sa pôvodne predpokladalo.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2.3: Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd

Oblasť intervencie (OI):

- OI 021 – Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody (vrátane manažmentu povodia, dodávok vody, osobitných opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy, diaľkových a spotrebiteľských meracích zariadení, systémov spoplatňovania a znižovania únikov)
- OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry

Navrhovaná zmena bude mať v oblasti špecifického cieľa minimálny dopad na dosahovanie cieľových hodnôt ukazovateľov. Mnohé vyššie uvedené negatívne vplyvy sa dajú zmierniť aktivitami obcí, NGO a dobrovoľníkov formou brigád zameraných na čistenie tokov a revitalizáciu brehových porastov.

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.3: Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

Oblasť intervencie (OI):

- OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry
- OI 086 – Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000

Na základe hodnôt ukazovateľov v doposiaľ zazmluvnených projektoch zameraných na realizáciu manažmentových opatrení vyplývajúcich z programov starostlivosti o chránené územia alebo chránené druhy je predpoklad, že cieľová hodnota ukazovateľa „Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany“ bude dosiahnutá.

Presun prostriedkov je umožnený zo zostatku nezazmluvnených zdrojov a predpokladaných finančných úspor v realizovaných projektoch. V tejto súvislosti s navrhovaným presunom zostatku zdrojov v oblasti podpory biodiverzity a ochrany prírody je potrebné uviesť, že riadiaci orgán pre OP KŽP rozšíril možnosti pre podporu opatrení v oblasti ochrany prírody tým, že v rámci predchádzajúcej zmeny OP KŽP (na verziu 14) finančne posilnil predmetnú oblasť.

Podpora ochrany biodiverzity a ochrana prvkov Natura 2000 je tiež zabezpečovaná zo Strategického plánu SPP 2023 – 2027 a bolo by potrebné tieto kroky vzájomne koordinovať.

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4 Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4.1: Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

Oblasť intervencie (OI):

- OI 083 – Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia
- OI 084 – Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ).

Cieľová hodnota väčšiny ukazovateľov ostáva nezmenená, t. j. predpokladá sa dosiahnutie stanovených cieľových hodnôt, okrem spoločného ukazovateľa 00178 – Počet realizovaných informačných aktivít.

Navrhovaný presun finančných zdrojov do PO 6 vzhľadom na ich malý objem nemá negatívny vplyv na zmenu kvality životného prostredia. Presunuté finančné zdroje pozostávajú jednak z úspor v zazmluvnených projektoch a tiež nevyužitých zostatkov alokácie z výziev.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4.2: Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Oblasť intervencie (OI):

- OI 089 – Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy.

Disponibilné finančné prostriedky pozostávajú z nezazmluvnenej alokácie a predpokladaných finančných úspor v realizovaných projektoch.

Podpora na sanáciu environmentálnych zát'azí je v rámci OP KŽP poskytovaná v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“, tzn. je určená na realizáciu sanácie len takých environmentálnych zát'azí, pri ktorých pôvodca nie je známy a nie je možné určiť povinnú osobu. Zodpovednosť za ich sanáciu prechádza na štát/príslušné ministerstvo. Mnohé konania o určení povinnej osoby podľa zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej zát'aze a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sú komplikované a časovo náročné, avšak bez ich vykonania nie je možné pristúpiť k príprave a realizácii sanácie environmentálnej zát'aze zo zdrojov EÚ.

K externým faktorom, ktoré kladú zvýšené nároky na čas potrebný na realizáciu projektov sanácie environmentálnych zát'azí, prípadne ju až brzdia, sú vlastnícke vzťahy na sanovaných lokalitách. Problémom zostáva ťažká vymožitelnosť povolenia vstupu na pozemky v súkromnom vlastníctve, odmietnutie povolenia vstupu do areálu alebo odmietnutie súčinnosti nutnej na vyriešenie stretov záujmov chránených osobitnými predpismi (lokalizácia podzemných inžinierskych sietí v areáli). Dôležitým aspektom, ktorý zvyšuje časovú náročnosť prípravnej fázy projektov sanácie environmentálnych zát'azí, je tiež výber čo najúčinnnejšej metódy sanácie. Vzhľadom na investičný charakter a náročnosť aktivít v oblasti sanácie environmentálnych zát'azí sa predpokladá možnosť fázovania projektov, ktoré nebude možné dokončiť v roku 2023, pričom II. fáza ich realizácie bude pokračovať v rámci Programu Slovensko 2021-2027.

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investícií do prispôsobovania sa zmene klímy, vrátane ekosystémových prístupov

Alokácia PO 2 predstavuje 188 063 796 € z KF. Navrhovaný presun zdrojov v sume **64 829 796 € z KF** do novovytvorenej PO6 pozostáva zo zdrojov z viacerých oblastí intervencií, ktoré sú špecifikované nižšie.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1.1: Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Oblasť intervencie (OI):

- OI 087 – Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof

Návrh presunu uvedenej sumy zdrojov vyplýva z vykonanej analýzy stavu implementácie PO 2. V rámci analýzy boli zároveň identifikované úspory celkových výdavkov projektov po verejnom obstarávaní, ako aj úspory po zrealizovaní projektov. Protipovodňové projekty sú náročné rozsiahle stavby, ktorých realizácia je časovo náročná. Negatívne na projekty vplýva aj vojnový konflikt, v dôsledku ktorého došlo k navyšovaniu cien, problémom s dodávkami rôznych tovarov, nedostatku pracovných síl a pod. Zároveň

z dôvodu komplikovaného procesu pri verejnom obstarávaní dochádza k fázovaniu projektov, ktorých realizácia II. fázy bude pokračovať v rámci Programu Slovensko 2021 – 2027, pričom výzva pre tieto projekty je v zmysle harmonogramu výziev naplánovaná v júni 2023.

Pre opatrenia, ktoré boli podporované v rámci výziev, pri ktorých bol preukázaný veľký dopyt zo strany žiadateľov, bol vytvorený široký priestor pre ich kontinuálnu podporu z Programu Slovensko 2021 – 2027, kedy Ministerstvo životného prostredia SR presadilo potrebu ešte vo väčšej miere podporovať vodozádržné opatrenia zamerané na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine.

PRIORITNÁ OS 6: Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE

INVESTIČNÁ PRIORITA 6.1 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

Na čiastočnú kompenzáciu vysokých cien energií pre zraniteľné domácnosti sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP (verzia 15) navrhuje v súlade s bodom C.1 uznesenia č. 806/2022 vytvorenie novej PO 6, ktorej alokácia vzniká presunom zdrojov z PO 1 a PO 2 v objeme **387 885 361 € z KF**.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.1.1: Zníženie negatívnych dôsledkov energetickej krízy na ohrozené skupiny

Oblasť intervencie (OI):

- OI 112 – Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Základným dokumentom, ku ktorému sa vzťahujú navrhované zmeny OP KŽP je aktuálne platné znenie zmeny OP KŽP (verzia 14). Jednotlivé verzie OP KŽP, ako aj jeho aktuálne platné znenie, sú dostupné na webovom sídle OP KŽP <https://www.op-kzp.sk/dokumenty/dokumenty/programove-dokumenty/>. Legislatívnym východiskom pre vykonanie predmetných zmien OP KŽP sú právne predpisy EÚ a SR, a to najmä:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení (všeobecné nariadenie).
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 215/2014 zo 7. marca 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom

poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde v súvislosti s metodikami poskytovania podpory na riešenie zmeny klímy, určovaním čiastkových cieľov a zámerov vo výkonnostnom rámci a nomenklatúrou kategórií intervencií pre európske štrukturálne a investičné fondy v platnom znení.

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 v platnom znení.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 v platnom znení.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 z 17. decembri 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006 v platnom znení.
- Zákon č. 292/2014 Z. z. zo 17. septembra 2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 19/2023 Z. z. zo 16. januára 2023, ktorým sa ustanovujú maximálne ceny za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a malých odberateľov plynu a regulovanej dodávky elektriny pre malých odberateľov elektriny a podmienky ich uplatnenia.

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je zmena OP KŽP (verzia 15) strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom. Postup posudzovania návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona. Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie bolo vykonané podľa zákona, zohľadňujúc požiadavky smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (tzv. smernica SEA).

Podľa § 17 ods. 2 zákona posudzovanie vplyvov strategických dokumentov s celoštátnym dosahom zabezpečuje rezortný orgán, ktorým je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálnych programov a projektov (ďalej len „rezortný orgán“) v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, sekciou posudzovania vplyvov na životné prostredie, odborom posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“).

Oznámenie o zmene OP KŽP (verzia 15) spolu s návrhom upraveného znenia OP KŽP (verzia 15) v režime sledovania zmien vypracoval rezortný orgán podľa § 5 ods. 5 a 6, prílohy č. 2 zákona, ktorý obsahuje informácie o navrhovaných zmenách platného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom – Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 14), s uvedením hlavných cieľov, charakteru, obsahu a ich posúdením z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Oznámenie o zmene OP KŽP (verzia 15) bolo podľa § 17 ods. 3 zákona doručené na MŽP SR a zverejnené na adrese www.minzp.sk, adrese operačného programu www.op-kzp.sk, ako aj prostredníctvom informačného portálu MŽP SR na adrese

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zmena-operacneho-programu-kvalita-zivotneho-prostredia-verzia-15->, podľa § 6 ods. 1 zákona. V súvislosti § 17 ods. 3 zákona bolo oznámenie o zmene OP KŽP (verzia 15) zverejnené aj v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom, denníku SME a na webovej stránke OP KŽP dňa 07. 03. 2023. Stanoviská verejnosti a zainteresovaných subjektov k oznámeniu o zmene OP KŽP (verzia 15) bolo možné doručiť v zmysle § 6 ods. 6 zákona. Podľa § 63 zákona bolo možné uskutočniť konzultácie počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

V priebehu zisťovacieho konania boli k oznámeniu o zmene OP KŽP (verzia 15) doručené v zákonom stanovenej lehote dve písomné stanoviská od zainteresovaných orgánov štátnej správy. Stanovisko Ministerstva financií SR, sekcie európskych fondov (list č. MF/008793/2023-522; 011035/2023 zo dňa 16. 03. 2023) a stanovisko Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (list č. 2023/7488:1-1440 zo dňa 14. 03. 2023) boli bez pripomienok k návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15). Ďalšie stanoviská k návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15) neboli v rámci zisťovacieho konania doručené.

Pre zmenu OP KŽP (verzia 15) vydal rezortným orgánom v spolupráci s MŽP SR **rozhodnutie zo zisťovacieho konania** pod č. 17664/2023, 7650/2023-7.2 zo dňa 27. 03. 2023, verdiktom ktorého bolo, že zmena OP KŽP (verzia 15) sa bude posudzovať podľa zákona. Predmetné rozhodnutie bolo v súlade s § 7 ods. 6 zákona zverejnené na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zmena-operacneho-programu-kvalita-zivotneho-prostredia-verzia-15-> a zároveň v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom, denníku SME a na webovej stránke OP KŽP dňa 29. 03. 2023.

Následne určil v zmysle § 17 ods. 5 zákona rezortný orgán v spolupráci s MŽP SR podľa § 8 zákona **rozsah hodnotenia** zmeny OP KŽP (verzia 15) č. 21866/2023, 7650/2023-7.2., 8048/2023/11.1.2 zo dňa 12. 04. 2023 (ďalej len „rozsah hodnotenia“). Rozsah hodnotenia bol zverejnený na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zmena-operacneho-programu-kvalita-zivotneho-prostredia-verzia-15-> a zároveň v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom, denníku SME a na webovej stránke OP KŽP dňa 17. 04. 2020. Verejnosť a dotknuté subjekty mohli zaslať svoje pripomienky k určenému rozsahu hodnotenia podľa § 8 ods. 8 zákona do 10 dní od jeho zverejnenia.

K rozsahu hodnotenia boli doručené celkom štyri stanoviská – od Združenia domových samospráv (podanie zo dňa 26. 04. 2023), od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (list č. 2023/7488:2-A1440 zo dňa 19. 04. 2023), od Ministerstva financií SR, sekcie európskych fondov (list č. MF/008793/2023-522; 017171/2023 zo dňa 25. 04. 2023) a od Prešovského samosprávneho kraja (list č. 02258/2023/DUPaZP-16 zo dňa 25. 04. 2023).

Správa o hodnotení zmeny OP KŽP (verzia 15) na životné prostredie (ďalej len „správa o hodnotení“) a návrh strategického dokumentu s celoštátnym dosahom boli na MŽP SR doručené listom č. 38438/2023, 8216/2023-7.2 zo dňa 27. 06. 2023. MŽP SR zverejnilo úplné znenie návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a správu o hodnotení na svojom webovom sídle, na adrese <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zmena-operacneho-programu-kvalita-zivotneho-prostredia-verzia-15-> dňa 30. 06. 2023. Rezortný orgán zverejnil informáciu o ich vypracovaní v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom, denníku SME a na webovej stránke OP KŽP dňa 30. 06. 2023 podľa § 17 ods. 7 zákona. Stanoviská k správe o hodnotení bolo možné predkladať najneskôr do 21 dní od jej zverejnenia na adresu obstarávateľa.

Správa o hodnotení a návrh strategického dokumentu s celoštátnym dosahom boli, v súlade s § 11 ods. 2 zákona, prístupné verejnosti najmenej 21 dní. Stanoviská k správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bolo možné, v súlade s § 12 ods. 1 a 2 zákona, doručiť najneskôr do 21 dní odo dňa ich doručenia, resp. zverejnenia. K správe o hodnotení bolo doručených celkovo sedem stanovísk (*uvedené nižšie, na str. 13 – 14*).

Podľa § 11 ods. 4 a 5 a § 17 ods. 9 a 10 zákona rezortný orgán zabezpečí v spolupráci s MŽP SR **verejné prerokovanie** strategického dokumentu s celoštátnym dosahom (ďalej len „verejné prerokovanie“). Termín a miesto verejného prerokovania oznámilo MŽP SR na svojom webovom sídle, na adrese <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/zmena-operacneho-programu-kvalita-zivotneho-prostredia-verzia-15->. Rezortný orgán zabezpečil zverejnenie termínu a miesta verejného prerokovania v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom dňa 30. 06. 2023.

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 18. 06. 2023 o 15.00 hod. v priestoroch Vodohospodárskej výstavby, š. p., Karloveská 2, 841 04 Bratislava.

Konzultácie, podľa § 63 zákona, bolo možné, v súlade s § 65g ods. 1 zákona, uskutočniť počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom písomne, formou pripomienkovania vyššie uvedených dokumentov. O konzultácie počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom neprejavil záujem žiaden subjekt.

Vypracovanie **odborného posudku** zabezpečilo MŽP SR podľa § 17 ods. 11 zákona a § 13 ods. 4 zákona, pričom za spracovateľku odborného posudku určilo listom č. 8048/2023-11.1.2/ed, 62989/2023 zo dňa 25. 07. 2023 Doc. RNDr. Evu Pauditšovou, PhD, (ďalej len „spracovateľka odborného posudku“), zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 8 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie pod číslom 500/2010/OHVP.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Riadiaci orgán pre OP KŽP v súvislosti s prípravou a schvaľovaním predmetnej zmeny OP KŽP vykoná nasledujúce kroky:

- predloženie návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15) na schválenie Monitorovaciemu výboru pre OP KŽP – *do 30. 03. 2023*;
- vypracovanie oznámenia o zmene OP KŽP (verzia 15) – *marec 2023*;
- zasielanie písomných stanovísk k oznámeniu o zmene OP KŽP (verzia 15) – *do 22. 03. 2023*;
- rozsah hodnotenia a časový harmonogram v zmysle § 17, ods. 5 zákona, vydaný listom č. 21866/2023, 7650/2023-7.2, 8048/2023-11.1.2 – *12. 04. 2023*;
- pripomienkovanie rozsahu hodnotenia a časového harmonogramu – *do 27. 04. 2023*;
- vypracovanie správy o hodnotení podľa zákona vrátane príloh – *jún 2023*;
- zverejnenie správy o hodnotení webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR, v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom (denník SME) a na webovej stránke OP KŽP – *30. 06. 2023*;
- zaslanie písomných pripomienok a stanovísk verejnosti a zainteresovaných subjektov k správe o hodnotení a k návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15) – *do 21. 07. 2023*;
- verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15) – *18. 07. 2023 o 15.00 h.*;

- vypracovanie odborného posudku na správu o hodnotení a návrhu stanoviska z posúdenia strategického dokumentu – 30. 08. 2023;
- vypracovanie stanoviska z posúdenia zmeny OP KŽP (verzia 15) – do 15 dní od uplynutia poslednej lehoty podľa § 13 ods. 8 zákona;
- predloženie zmeny OP KŽP (verzia 15) na schválenie EK – do 30. 09. 2023;
- prijatie rozhodnutia k návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15) EK – do 3 mesiacov od predloženia návrhu zmeny OK KŽP (verzia 15).

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Monitorovací výbor pre OP KŽP
EK

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie Monitorovacieho výboru pre OP KŽP
Rozhodnutie EK

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení vypracoval kolektív odborníkov z Ústavu krajinnej ekológie SAV, v. v. i., Štefánikova 3, P.O. Box 254, 814 99 Bratislava pod vedením prof. RNDr. Zity Izakovičovej, PhD.

Koordinátorkou úlohy bola RNDr. Viktória Miklósová, PhD. a spoluriešiteľmi boli: RNDr. Peter Barančok, CSc.; RNDr. Mária Barančoková, PhD.; Ing. Zuzana Baránková, PhD.; RNDr. Marta Dobrovodská, PhD.; Mgr. Daniela Hutárová, PhD.; prof. RNDr. Zita Izakovičová, PhD.; Mgr. Ivana Kozelová, PhD.; RNDr. Zdena Krnáčová, PhD.; Dr.h.c. prof. RNDr. László Miklós, DrSc.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Spracovateľka odborného posudku vypracovala odborný posudok v súlade s § 13 zákona na základe oznámenia o zmene OP KŽP (verzia 15), strategického dokumentu OP KŽP (verzia 15), správy o hodnotení, doručených písomných stanovísk od zainteresovaných subjektov, rozsahu hodnotenia, záznamu z verejného prerokovania, konzultácií s obstarávateľom a spracovateľmi správy o hodnotení, doplňujúcich podkladov od obstarávateľa, všeobecne záväzných právnych predpisov, vlastných skúseností a odborných poznatkov.

Správa o hodnotení obsahuje nulový variant (stav, ktorý by nastal keď by sa zmena OP KŽP (verzia 15) neuskutočnila) a jeden variant riešenia zmeny OP KŽP (verzia 15).

Odborný posudok obsahuje všetky náležitosti stanovené zákonom. V odbornom posudku boli v zmysle § 13 ods. 8 zákona vyhodnotené najmä: úplnosť správy o hodnotení; stanoviská podľa § 12 zákona; úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia; použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií; varianty riešenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

Na záver spracovateľka odborného posudku odporúča realizovať variant zmeny OP KŽP (verzia 15), ktorý bol schválený Monitorovacím výborom pre OP KŽP s možnosťou zvýšenia presunu zdrojov do PO 6m, v súlade so vznesenými podmienkami, o sumu, ktorá bola po vykonaní analýzy aktuálneho stavu implementácie OP KŽP.

Súčasťou odborného posudku bol aj, v súlade s § 13 ods. 9 zákona, návrh stanoviska z posúdenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom v obsahu a štruktúre podľa prílohy č. 6 zákona.

Odborný posudok spolu s návrhom stanoviska z posúdenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom boli na MŽP SR doručené listom zo dňa 30. 08. 2023.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

K správe o hodnotení bolo predložených sedem písomných stanovísk v riadnom stanovenom termíne, ktorý bol v zmysle § 17 ods. 7 zákona stanovený do 21. 07. 2023. Stanoviská sú uvedené v časovej následnosti v skrátenom znení:

- 1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR** (list č. 2023/7488:4-A1440 zo dňa 10. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza, že nepredkladá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené stanovisko na vedomie.

- 2. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR** (zo dňa 14. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza (cit.): „V rámci presunu zdrojov do prioritnej osi 6 Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE je potrebné dôsledne zohľadniť aktuálny stav implementácie prioritných osí 1 a 2 Operačného programu Kvalita životného prostredia. Ak z analýzy vyplynie riziko nedočerpania zdrojov prioritnej osi 1 a prioritnej osi 2 (aj napriek presunu zdrojov v aktuálne navrhovanej sume 387 885 361 euro do prioritnej osi 6), považujeme za nevyhnutné navýšiť objem presunu zdrojov do prioritnej osi 6 a zabrániť tak dekomitmentu Operačného programu Kvalita životného prostredia“.

Vyjadrenie MŽP SR: Pripomienka bola akceptovaná a zahrnutá do záverov tohto stanoviska.

- 3. Prešovský samosprávny kraj** (list č. 02258/2023/DUPaZP zo dňa 14. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza (cit.): „Navrhovaná Zmena OP KŽP-15 v niektorých oblastiach životného prostredia znamená síce negatívny dopad, avšak zároveň ide o spôsob ako dočerpať a využiť nevyčerpané finančné prostriedky končiaceho operačného programu a pomôcť tak zvládnuť energetickú krízu.“ V stanovisku je uvedené, že Prešovský samosprávny kraj nemá k správe o hodnotení pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené stanovisko na vedomie.

- 4. Ministerstvo financií SR, sekcia európskych fondov, odbor platieb, oddelenie platieb ERDF/KF** (zo dňa 19. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza (cit.): „Certifikačný orgán predkladá k návrhu zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Operačný program Kvalita životného prostredia (verzia 15) nasledovnú pripomienku:
 - v nadväznosti na úlohu C.5 uznesenia vlády 806 zo dňa 14.12.2022 sa odporúča dôsledne analyzovať a zohľadniť aktuálny stav implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia a jeho prioritných osí a v prípade rizika

nedočerpania alebo hrozby zrušenia záväzkov aktualizovať vyčíslený objem finančnej alokácie do prioritnej osi 6. “

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené stanovisko na vedomie a uvádza, že pripomienka bola akceptovaná a zapracovaná do záverov tohto stanoviska.

5. **Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR , sekcia fondov EÚ** (zo dňa 20. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza (cit.): *„Vzhľadom na to, že v rámci navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 15) sa presúvajú zdroje z prioritných osí 1 a 2 do prioritnej osi 6 Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE, ktorá je určená na čiastočnú kompenzáciu vysokých cien energií pre zraniteľné domácnosti, navrhujeme vzhľadom na pozitívne sociálne dopady uvedenej zmeny OP KŽP presunúť, v prípade, ak to vyplynie z aktuálneho stavu implementácie prioritných osí 1 a 2 OP KŽP a z rizika недоčerpania ich zdrojov, do prioritnej osi 6 vyšší objem zdrojov než je uvedený v návrhu OP KŽP (verzia 15).“*

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené stanovisko na vedomie.

6. **Ministerstvo hospodárstva SR, sekcia podporných programov, oddelenie programovania, monitorovania a hodnotenia, odbor riadenia operačných programov a metodiky** (zo dňa 20. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza (cit.): *„K návrhu Prioritnej osi 6 Operačného programu Kvalita životného prostredia požadujeme:*

- 1) v časti 2.6.1.1 VÝSLEDKY upraviť text v zátvorke z pôvodného *„(zásobovanie plynom a teplom)“* na *„(zásobovanie energiou)“*.
- 2) v časti 2.6.1.2 Oprávnené aktivity upraviť vetu v prvom odseku pod bodom A v znení *„V rámci opatrení SAFE budú kompenzované zvýšené náklady na plyn a teplo pre zraniteľné domácnosti.“* nasledovne: *„V rámci opatrení SAFE budú kompenzované zvýšené náklady na plyn, s možnosťou prípadného rozšírenia aj na náklady za elektrinu a teplo pre zraniteľné domácnosti.“*
- 3) v časti 2.6.1.2 Oprávnené aktivity upraviť znenie zátvorky v tretej vete z pôvodného *„(plyn a teplo)“* na *„(plyn a elektrina)“*

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené stanovisko na vedomie a uvádza, že pripomienky boli zahrnuté do záverov tohto stanoviska.

7. **Úrad vlády** (zo dňa 21. 07. 2023) vo svojom stanovisku uvádza (cit.): *„V rámci presunu finančných prostriedkov do prioritnej osi Operačného programu Kvalita životného prostredia „Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy – SAFE“ je potrebné zohľadniť aktuálny stav implementácie prioritných osí 1 a 2 uvedeného operačného programu. V prípade, ak z vykonanej detailnej analýzy vyplynie riziko недоčerpania alokovaných zdrojov prioritnej osi 1 a prioritnej osi 2 (a to aj napriek presunu finančných prostriedkov v aktuálne navrhovanej výške 387 885 361 euro do prioritnej osi 6), považujeme za nevyhnutné ešte navýšiť objem zdrojov, ktoré budú presunuté do prioritnej osi 6, s cieľom eliminovať riziko dekomitmentu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.“*

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie uvedené stanovisko na vedomie a uvádza, že uvedená pripomienka bola zapracovaná do záverov tohto stanoviska.

MŽP SR odporúča obstarávateľovi pripomienky vznesené vo vyššie uvedených stanoviskách zväziť. MŽP SR zároveň upozorňuje, že v zmysle § 17 ods. 14 zákona je povinnosťou rezortného orgánu v doložke vplyvov na životné prostredie uviesť okrem výsledku posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom aj zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 18. 07. 2023 o 15:00 hod. v budove Vodohospodárskej výstavby, š. p., Karloveská ul. 2, v zasadacej miestnosti č. 601. Podľa prezenčnej listiny sa verejného prerokovania zúčastnilo 12 osôb, boli to zástupcovia spracovateľa správy o hodnotení a zástupcovia MŽP SR (referent odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie, zástupcovia zadávateľa, ktorí sú zároveň zástupcovia riadiaceho orgánu pre OP KŽP). Verejnosť sa verejného prerokovania nezúčastnila.

Verejné prerokovanie moderovala p. Zdenka Kurčíková zo sekcie environmentálnych programov a projektov (SEPP). Pani Kurčíková informovala prítomných o nahrávaní verejného prerokovania za účelom vyhotovenia záznamu. Následne predstavila program verejného prerokovania, ktorý pozostával z prezentácie návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15), prezentácie správy o hodnotení a diskusie.

Po oficiálnom otvorení verejného prerokovania privítal prítomných p. Tomáš Hospodár, poverený vykonávaním funkcie generálneho riaditeľa SEPP. Uviedol, že SEPP v rámci výkonu funkcie riadiaceho orgánu pre OP KŽP vypracovala návrh zmeny zmeny OP KŽP (verzia 15). Návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) bol dňa 30. marca 2023 schválený Monitorovacím výborom (MV) pre OP KŽP, preto navrhovaný variant zmeny OP KŽP (verzia 15) bol v rámci správy o hodnotení posudzovaný v znení, v ktorom bol MV odsúhlasený. Samotný návrh OP KŽP vo verzii 15, s vyznačenými zmenami, ktoré sú predmetom posudzovania, bol zverejnený spolu so správou o hodnotení z hľadiska jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie. Potom privítal a predstavil zástupcov spracovateľa správy o hodnotení, ktorým bol Ústav krajiny ekológie Slovenskej akadémie vied, a to pani riaditeľku ústavu, prof. RNDr. Zitu Izakovičovou, PhD.; koordinátorku úlohy, pani RNDr. Viktoriu Miklósovú, PhD. a pána prof. RNDr. Lászlá Miklósa, DrSc.

V závere svojho príhovoru p. T. Hospodár poďakoval zástupcom spracovateľa za vypracovanie správy o hodnotení a odovzdal slovo p. Miroslave Hruškovej, riaditeľke odboru programovania a riadenia programovania, SEPP, ktorá stručne informovala o návrhu zmeny OP KŽP (verzia 15), ku ktorému bola vypracovaná správa o hodnotení z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Pani Hrušková informovala, že návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) bol vypracovaný v súlade s uznesením č. 806/2022 ešte z decembra 2022, ktorým vláda SR reagovala na rast cien energií v dôsledku energetickej krízy spojenej aj s vojnovým konfliktom na Ukrajine. Druhým dôvodom návrhu zmeny OP KŽP je stav implementácie operačného programu, v rámci ktorého nebude z rôznych dôvodov možné dočerpať zdroje za PO 1 a PO 2, ktoré sú zamerané na podporu environmentálnej infraštruktúry a protipovodňových opatrení. Na tieto dve skutočnosti reflektuje návrh zmeny OP KŽP (verzia 15). Finančné presuny z PO 1 a PO 2 sú spôsobené viacerými skutočnosťami, aj napriek tomu, že SEPP - riadiaci orgán pre OP KŽP spolu so sprostredkovateľským orgánom pravidelne monitoruje prostredníctvom pracovných stretnutí stav implementácie jednotlivých projektov PO 1 a PO 2. Napriek tomu, kvôli krízovým udalostiam, ako boli pandémia COVID19, rast cien stavebných prác, navýšovanie cien viacerých komodít, nedostupnosť pracovných síl na realizáciu projektov podľa pôvodných harmonogramov, viedli k tomu, že nie všetky

projekty sa podarí zrealizovať v pôvodnom harmonograme a v plnom rozsahu, takže niektoré budú fázované, niektoré boli mimoriadne ukončené. Ďalším faktorom, ktorý veľmi výrazne ovplyvňuje realizáciu projektov, dĺžku realizácie projektov a v niektorých prípadoch aj možnosť realizácie projektov, je proces verejného obstarávania (ďalej len „VO“) a s ním spojené problémy. Ako konštatovala p. Hrušková, pri VO dochádza k potrebe opakovať samotný proces VO, počas programového obdobia vznikali určité pochybenia, procesy VO trvali najmä pri veľkých nadlimitných zákazkách veľmi dlho a nebolo možné dodržať plánovaný harmonogram realizácie projektov. Takéto projekty nebudú doimplementované buď v plnom rozsahu alebo v konečnom dôsledku už nie je možnosť, aby do konca programového obdobia oprávnenosti čerpania zdrojov, t. j. do 31. decembra 2023, došlo k ich realizácii. To sú hlavné dôvody, pre ktoré sa z PO 1 a PO 2 presúvajú finančné zdroje do PO 6 na podporu „Iniciatívy SAFE“. Zároveň, v súlade s už zmieným uznesením č. 806/2022, ktorým bolo riadiacim orgánom uložené vykonať presun zdrojov operačných programov na podporu „Iniciatívy SAFE“ dochádza pravidelne v stanovených intervaloch k aktualizácii súm. Tieto sumy sa následne dostávajú do informácie, ktoré jednotlivé riadiace orgány predkladajú Centrálnemu koordinačnému orgánu, čiže Ministerstvu investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

V rámci správy o hodnotení bol hodnotený variant, v súlade s rozsahom hodnotenia, ktorý bol schválený monitorovacím výborom pre OP KŽP. Finančné zdroje sú zoskupené z viacerých oblastí podpory, a to odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, v malej miere aj oblasti ochrany prírody, zdroje na sanáciu environmentálnych záťaží.

Ďalej p. Hrušková informovala, že aj napriek tomu, že sa tieto finančné zdroje presúvajú, cieľom riadiaceho orgánu pre OP KŽP vždy bolo a aj je vytvoriť priestor, aby mohli byť projekty implementované do konca obdobia oprávnenosti výdavkov. Takže za každú oblasť sa riadiaci orgán pre OP KŽP snažil pred predložením revízie rozšíriť možnosti tam, kde ešte bola absorpčná kapacita na predloženie projektov. Následne p. Hrušková predstavila novovytvorenú PO 6. Takáto prioritná os sa vytvára v rámci všetkých operačných programov v programovom období 2014 – 2020 aj na základe uznesenia č. 806/2022. Čiže sa to netýka len OP KŽP, ale aj Operačného programu Integrovaná infraštruktúra a operačné programy financované z Európskeho sociálneho fondu majú takto zamerané opatrenia. Priestor pre podporu „Iniciatívy SAFE“ vytvárajú všetky operačné programy za účelom kompenzácie cien energií, vďaka čomu mohli byť hlavne pre zraniteľné domácnosti ceny energií nižšie. Aj iné operačné programy okrem OP KŽP majú vytvorenú prioritnú os s rovnakým zameraním, obsahom a spôsobom implementácie formou národného projektu. Distribučným spoločnostiam, ktoré nastavili nižšie ceny za plyn a v r. 2023 aj za elektrinu (táto skutočnosť ešte nebola zachytená vo verzii schválenej monitorovacím výborom pre OP KŽP), aby boli tieto prijateľné aj pre zraniteľné domácnosti, poskytoval štátny rozpočet finančné zdroje na krytie takéhoto nastavenia a po schválení zmien operačných programov sa do štátneho rozpočtu postupne budú vracieť finančné prostriedky z fondov EÚ. Ide o jedno opatrenie/aktivitu, cieľovou skupinou sú zraniteľné domácnosti, oprávneným územím je celé územie SR a prijímateľom za všetky operačné programy je Ministerstvo hospodárstva SR. Ukazovateľom výstupu, ktorý stanovila EK v prílohe všeobecného nariadenia a ktorý je spoločný pre všetky takto zamerané opatrenia vo všetkých členských štátoch EÚ je počet zraniteľných domácností podporených s cieľom pomôcť im pokryť náklady na spotrebu energie, s cieľovou hodnotou približne 400 000 domácností. Na záver p. Hrušková dodala, že predmetný návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) podlieha posudzovaniu podľa zákona.

Pani Kurčíková poďakovala p. Hruškovej za prezentáciu a odovzdala slovo koordinátorke úlohy p. Miklósovej.

Pani Miklósová v úvode stručne zhrnula základné informácie o strategickom dokumente a zmene tohto strategického dokumentu ako východiskovej situácií. Ďalej informovala prítomných o dopadoch zmien strategického dokumentu OP KŽP na životné prostredie. Realizáciou zmeny OP KŽP (verzia 15) dochádza k zníženiu celkovej miery a rozsahu predpokladaných pozitívnych vplyvov na životné prostredie, a to hlavne v oblastiach intervencií zahrnutých v predmetných prioritných osiach a príslušných aktivitách. V rámci PO 1, špecifický cieľ 1.1.1 v oblasti odpadového hospodárstva dochádza k zníženiu alokácie v OI 017 – Nakladanie s domovým odpadom a OI 019 – Nakladanie s komerčným, priemyselným, alebo nebezpečným odpadom, čo má za následok zníženie kapacity recyklácie odpadu o 1 685 t/rok, čiže zníženie cieľovej hodnoty ukazovateľa. Dopadom týchto zmien je mierne negatívny vplyv najmä na využívanie odpadu ako druhotnej suroviny, keďže môže byť zneškodňovaný aj skládkovaním a takisto mierne zvýšenie predpokladaných zdravotných rizík, ktoré môže byť spôsobené nakladaním s odpadmi, ktoré nie je v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V oblasti vodného hospodárstva v rámci ŠC 1.2.1 dochádza v dôsledku zníženia alokácie v OI 022 – Čistenie odpadových vôd k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ o 22 942 EO. Dopadmi tejto zmeny bude pomalšia realizácia čistenia odpadových vôd, ako sa plánovalo. Keďže sa projekty budú fázovať, vplyv by sa prejavil len po realizácii ich druhej fázy, ktorej financovanie sa očakáva až na obdobie 20210020 – 2027. Poznamenala tiež, že miera rizika znečistenia podzemných a povrchových vôd sa zvýši. Problematické môže byť aj zmenšenie objemu čistených komunálnych odpadových vôd v chránených vodohospodárskych územiach. Takisto môže dôjsť k zvýšenému riziku v dôsledku nelegálneho vypúšťania odpadových vôd do toku a ku kontaminácii v dôsledku nelegálneho vyvážania žump na polia. Menší objem finančných prostriedkov na danú oblasť intervencie môže mať za následok tiež mierne zvýšenie hygienických a zdravotných rizík a zníženie ochrany zdravia obyvateľov zo styku obyvateľstva so znečistením, resp. menšie zníženie rizika, ako sa pôvodne plánovalo. Zo zmluvnených projektov sa časť zdrojov uvoľní, pričom pôjde o úspory z realizácie projektov a najmä o finančné zdroje z projektov, pri ktorých je predpoklad, že budú fázované. Projekty zamerané na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd predstavujú svojím charakterom investične náročné líniové stavby a práve tohto typu projektov sa všetky nepriaznivé faktory dotkli v najväčšej miere.

P. Miklósová tiež podotkla, že už v súčasnosti mnohé domácnosti, najmä príjmovovo slabšie rodiny, nemajú veľký záujem o napájanie sa na kanalizačnú sieť, nakoľko poplatky za splaškovú vodu sú vysoké. V rámci ŠC 1.2.2 v OI 020 – Dodávky vody na ľudskú spotrebu dochádza v dôsledku zníženia alokácie k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa „Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody“ o 97 096 obyvateľov. Dopadom tejto zmeny bude spomalené zabezpečenie zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov a nižšia úroveň kvality pitnej vody. Takisto nedôjde k prípadnému dobudovaniu vodovodov pri súbežnej výstavbe verejnej kanalizácie. Zároveň, integrácia požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu nebude dosiahnutá na plánovanej úrovni. Nedosiahne sa tiež plánovaná miera počtu obyvateľov napojených na bezpečný zdroj pitnej vody. V rámci ŠC 1.2.3 OI 021 – Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody sa v dôsledku zníženia alokácie znižujú cieľové hodnoty dvoch merateľných ukazovateľov, a to „Počet podporených objektov monitorovacej siete povrchových a podzemných vôd“ o 165 objektov a „Počet vyhodnotených vodných útvarov povrchových a podzemných vôd“ o 113 útvarov. Dopadom tejto zmeny môže byť, že sa zníži stupeň a kvalita informácií o kvalite vôd. Mierne sa zníži predpoklad na prijímanie opatrení na dosiahnutie dobrého stavu vôd a nedôjde v plánovanej miere k potrebným analýzám na identifikáciu problémov za účelom ochrany zdravia a života ľudí s cieľom dosiahnutia dobrého stavu vôd. Zároveň podotkla, že navrhovaná zmena bude mať

minimálny dopad na dosahovanie cieľových hodnôt. Mnohé vplyvy sa dajú zmierniť aktivitami obcí, mimovládnych organizácií a prostredníctvom dobrovoľníkov formou brigád zameraných na čistenie tokov a revitalizáciu brehových porastov. V rámci ŠC 1.3.1 OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry sa v dôsledku zníženia alokácie zníži hodnota ukazovateľa „Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch“ o 6 opatrení, čím sa zníži aj pravdepodobnosť pozitívnych účinkov na biodiverzitu vodných tokov. Cieľová hodnota „Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany“ bude dosiahnutá. Navrhovaná zmena bude mať teda minimálny dopad na životné prostredie a minimálny dopad na dosahovanie cieľových hodnôt. Presun prostriedkov je umožnený zo zostatku nezazmluvnených zdrojov a predpokladaných finančných úspor v realizovaných projektoch. Zníženie alokácie v OI 086 – Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000 nebude mať za následok zmenu ukazovateľov. V oblasti kvality ovzdušia v rámci ŠC 1.4.1 OI 083 – Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia a OI 084 – Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania je zníženie alokácie minimálne, preto sa predpokladá dosiahnutie väčšiny stanovených cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov. Za oblasť kvality ovzdušia sa mení len cieľová hodnota ukazovateľa zameraného na informačné aktivity, ktorá je spoločná aj pre oblasť environmentálnych záťaží a ktorá sa zníži o 26 info aktivít. Navrhovaný presun finančných zdrojov do PO 6 vzhľadom na ich malý objem teda nemá negatívny vplyv na zmenu kvality životného prostredia. Presunuté finančné zdroje pozostávajú jednak z úspor v zazmluvnených projektoch a tiež z nevyužitých zostatkov alokácie z výziev. Pri ŠC 1.4.2 v OI 089 – Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy sa v dôsledku zníženia alokácie zníži aj hodnota ukazovateľa „Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ o 4 ha. Dopadom tejto zmeny bude, že sa predpokladá menšie zmiernenie hygienického a zdravotného zaťaženia obyvateľstva z kontaminantov, ako sa pôvodne plánovalo. Presunuté finančné zdroje opäť pozostávajú jednak z úspor v zazmluvnených projektoch a tiež nevyužitých zostatkov alokácie z výziev. V rámci PO 2, ŠC 2.1.1 OI 087 – Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou dochádza v dôsledku zníženia alokácie k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa „Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“ o 1 856 osôb. Dopadom tejto zmeny môže byť zníženie rozsahu plánovaných pozitívnych vplyvov, keďže sa zníži počet realizovaných opatrení proti povodní, bude menšia miera zníženia rizika kontaminácie v prípade povodní. Zníženie počtu ochránených obyvateľov pred povodňami je ďalšie riziko tejto zmeny. Zníženie rizík z výkyvov vodných hladín, ako dôsledku zmeny klímy a ľudskej činnosti v území, sa nenaplní v plnej miere. Protipovodňové projekty sú náročné, dôjde k ich fázovaniu, čiže vplyv sa prejaví až v ďalšom programovom období.

Následne p. Miklósová informovala o dopadoch zmeny OP KŽP (verzia 15) v súvislosti s vytvorením novej PO 6 v rámci OI 112 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu, kam sa presúvajú spomenuté finančné zdroje. Zároveň vzniká nový ukazovateľ „Počet zraniteľných domácností podporených s cieľom pomôcť im pokryť náklady na spotrebu energie“ s cieľovou hodnotou 398 849 domácností v roku 2023. Dopady tejto zmeny na životné prostredie sú pozitívne. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude eliminácia vzniku nových zdrojov lokálnych kúrenísk, ktoré by pravdepodobne vznikali v dôsledku nedostatku financií, ako aj možné šetrenie lesných zdrojov. Negatívom však je, že domácnosti nebudú prinútené výrazne znížovať množstvo spotrebovanej energie. Predpokladá sa tiež, že nedôjde k zhoršeniu zdravotného stavu obyvateľstva, ktorý by mohol nastať vplyvom zníženia spotreby energie a zníženia kúrenia, zabezpečia sa základné životné potreby a dobré zdravie, zníži sa stresová zaťaženosť.

Ďalej p. Miklósová zhrnula celkové dopady zmeny OP KŽP (verzia 15) na životné prostredie. Presun finančných prostriedkov z jednotlivých oblastí intervencií, ako aj zníženie hodnôt niektorých merateľných ukazovateľov môžu viesť k zmene rozsahu, resp. poklesu miery očakávaných pozitívnych vplyvov na životné prostredie po celkovej implementácii programu. Predpokladá sa, že celkový charakter pozitívnych vplyvov zmeny OP KŽP (verzia 15) na životné prostredie zostane aj po presunoch zdrojov zachovaný. Navrhované opatrenia v rámci PO 6 sú odlišného zamerania. Celková miera pozitívneho vplyvu zmeny OP KŽP (verzia 15) nebude rovnaká v porovnaní s jej pôvodným predpokladom. Zmenou OP KŽP (verzia 15) dochádza k určitému zníženiu podpory, nastanú však výrazné pozitívne zmeny v oblastiach sociálneho prostredia SR. Zároveň dodala, že posúdenie bilancie prínosov v sociálnej oblasti oproti zníženiu prínosov v environmentálnej oblasti nebolo predmetom tohoto hodnotenia. Zmena OP KŽP na verziu 15 sa udiala na základe politického rozhodnutia, ako celospoločenský záujem.

Potom p. Miklósová v rámci svojej prezentácie zhrnula aj návrh opatrení. Uviedla, že najdôležitejšie je maximalizovať objem projektov, ktoré budú implementované a zdrojov, ktoré budú vyčerpané do konca oprávnenosti výdavkov programového obdobia priamo prispievajúcich k plneniu environmentálnych cieľov OP KŽP. Tiež je potrebné vykonať všetky opatrenia na maximalizáciu objemu implementovaných projektov a čerpaných zdrojov z PO 1 a PO 2 tak, aby objem zdrojov presúvaných do PO 6 nebolo potrebné zvyšovať, ale naopak, bol obmedzený. V neposlednom rade je potrebné tiež zachovať výšku zdrojov alokovaných na oblasti intervencií, z ktorých v rámci zmeny OP KŽP (verzia 15) dochádza k presunu zdrojov z PO 1 a PO 2 v pôsobnosti MŽP SR v rámci priority 2 Životné prostredie Programu Slovensko a v prípade možnosti alokáciu na predmetné opatrenia navýšiť.

V závere p. Miklósová informovala prítomných, že návrh zmeny OP KŽP (verzia 15) je spracovaný ako invariantný, a to na základe úlohy vyplývajúcej z bodu C.1 uznesenia č. 806/2022. Nulový variant by ignoroval návrh zmeny OP KŽP, ktorý bol vypracovaný v súlade s bodom C.1 uznesenia č. 806/2022. Z hľadiska vplyvu na životné prostredie by zostával stav posudzovaný v správe o hodnotení OP KŽP (variant 14), ktorý bol hodnotený pozitívne. Dodala tiež, že posúdenie bilancie prínosov v sociálnej oblasti oproti zníženiu prínosov v environmentálnej oblasti nie je predmetom tohto hodnotenia. Zmena OP KŽP na verziu 15 sa udiala na základe politického rozhodnutia, ako celospoločenský záujem. Monitorovanie environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie bude koordinované monitorovacím výborom. Dokument nemá priamo identifikovateľné cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie. Čo sa týka ekonomickej náročnosti, finančné prostriedky sú z KF a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Rozdelenie alokácie zohľadňuje podporu plnenia priorít inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu stratégie Európa 2020 a taktiež Národného programu reforiem SR. Nakoniec p. Miklósová poďakovala za pozornosť a uviedla, že spracovatelia správy o hodnotení sú z Ústavu krajiny ekológie SAV a správa bola vypracovaná pod gestorstvom prof. Zity Izakovičovej.

Pani Kurčíková poďakovala za odprezentovanie podstatných bodov správy o hodnotení a otvorila diskusiu. Keďže otázky neboli, p. Hrušková navrhla v závere zhrnúť priebeh procesu posudzovania vrátane informácie o zverejnení správy o hodnotení a zverejnení oznamu o verejnom prerokovaní (masovokomunikačné zdroje, webová stránka MŽP SR, webová stránka OP KŽP, enviroportál) a odovzdala slovo p. Kurčíkovej.

Pani Kurčíková doplnila informácie a uviedla, že správa o hodnotení bola spolu s návrhom zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom zverejnená dňa 30. 06. 2023 na stránke MŽP SR, operačného programu a zároveň na informačnom portáli rezortu MŽP SR www.enviroportal.sk, v hromadnom informačnom prostriedku

celoštátneho charakteru – denníku SME a bola zaslaná aj členom MV pre OP KŽP emailom. Spolu so správou o hodnotení a návrhom zmeny OP KŽP bol zverejnený aj dátum verejného prerokovania tiež v hromadnom informačnom prostriedku celoštátneho charakteru – denníku SME. Stanoviská k predmetnému návrhu zmeny strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a k správe o hodnotení bolo možné predkladať najneskôr do 21. 07. 2023. Ku dňu verejného prerokovania boli doručené dve stanoviská.

Pani Kurčíková ešte doplnila, že verejnosť sa môže do 21. 07. 2023, obrátiť na MŽP SR aj so žiadosťou o konzultáciu.

Pani Izakovičová požiadala o zaslanie pripomienok k správe o hodnotení čo najskôr, aby na nich mohli začať hneď pracovať.

Pani Kurčíková uviedla, že doteraz zaslané pripomienky, resp. dve stanoviská z toho jedna pripomienka, sa týkali len zmeny OP KŽP nie správy o hodnotení. Ale pre všeobecnú informáciu budú zaslané všetky doručené stanoviská aj spracovateľovi správy o hodnotení.

Pani Hrušková doplnila, že tieto stanoviská budú zaslané aj spracovateľovi odborného posudku, ktorý bude určený odborom posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktorý je povinný vyhodnotiť pripomienky doručené jednak k návrhu zmeny OP KŽP a jednak pripomienky k správe o hodnotení. V prípade, že by sa pripomienky opakovali, tak aj navrhnúť prípadné odporúčania vo vzťahu k samotnej zmene OP KŽP. Správa o hodnotení má už finálnu podobu, už sa nebude meniť. A ak už k správe o hodnotení nebudú doručené pripomienky, tak sa od spracovateľa neočakáva ďalší vstup v podobe vyhodnotenia pripomienok.

Vzhľadom na neprítomnosť zástupcov širokej verejnosti sa do diskusie nikto neprihlásil a ani z prítomných nik nepoložil doplňujúce otázky, tak p. Hospodár poďakoval prítomným za účasť, ako aj doteraz vykonanú prácu a verejné prerokovanie ukončil.

Z priebehu verejného prerokovania bol vyhotovený písomný záznam.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Prioritné osi a jednotlivé špecifické ciele indikujú, ako to bolo v pôvodnom návrhu OP KŽP predovšetkým pozitívne vplyvy na životné prostredie. V kontexte posúdenej zmeny OP KŽP (verzia 15) boli selektívne identifikované mierne zníženia pozitívnych vplyvov. Charakter pozitívnych očakávaných vplyvov zmeny OP KŽP (verzie 15) na životné prostredie zostane aj po presunoch finančných zdrojov zachovaný. Navrhnuté opatrenia v rámci PO 6 majú iné zameranie v porovnaní s pôvodnými opatreniami stanovenými v rámci PO 1 a PO 2. Z daného faktu vyplýva, že celková miera pozitívneho vplyvu OP KŽP (verzie 15) na životné prostredie sa v porovnaní s OP KŽP (verzia 14) zmení a mierne klesne.

Hodnotenie špecifických cieľov bolo v správe o hodnotení realizované vo vzťahu k ich predpokladanému vplyvu na životné prostredie podľa oblastí intervencií, nakoľko tie by mali zabezpečiť plnenie špecifikovaných potrieb strategického dokumentu.

Identifikované predpokladané vplyvy uvedené v správe o hodnotení sú s miernou úpravou a doplneniami nasledovné:

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1.1: Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
OI 017 – Nakladanie s domovým odpadom (vrátane opatrení na minimalizáciu, triedenie, recykláciu)	Pri cieľovej hodnote ukazovateľa výstupu „CO17 - Zvýšená kapacita recyklácie odpadu“ dochádza k zníženiu z pôvodnej hodnoty 231 352 t/rok na zazmluvnenú hodnotu 229 667 t/rok (o 1 685 t/rok, t.j. 0,73 %), čo bude mať priamy, mierny negatívny vplyv (-1) najmä na využívanie odpadu ako druhotnej suroviny, keďže môže byť zneškodňovaný aj skládkovaním.	Mierne zvýšenie predpokladaných zdravotných rizík môže byť spôsobené prostredníctvom nakladania s odpadmi, ktoré nie je v súlade so zákonom č. 76/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; vplyv je nepriamy, mierny negatívny (-1)
OI 019 – Nakladanie s komerčným, priemyselným, alebo nebezpečným odpadom		

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2 investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2.1: Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
OI 022 – Čistenie odpadových vôd	Navrhovaným presunom finančných prostriedkov sa cieľová hodnota ukazovateľa „C0019 – Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ znižuje z pôvodných 296 653 EO na novú cieľovú hodnotu 273 711 EO (22 942 EO, t.j. o 7,73 %). vplyv je priamy, významný negatívny (-2)	mierne zvýšenie hygienických a zdravotných rizík a zníženie ochrany zdravia obyvateľov; vplyv je priamy, významný negatívny (-2)
	V prípade fázovania projektov zameraných na čistenie komunálnych odpadových vôd sa ich pozitívny vplyv na životné prostredie prejaví až po realizácii ich druhej fázy, ktorej financovanie sa očakáva zo zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 – 2027. vplyv je priamy, mierne negatívny, dočasný (-1)	dočasné zníženie počtu obyvateľov napojených na systém odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd; vplyv je priamy, mierne negatívny, dočasný (-1)
	Zmenšenie objemu čistených komunálnych odpadových vôd, čím sa miera rizika znečistenia podzemných a povrchových vôd únikom komunálnych splaškových vôd zvýši.	zvýšenie hygienických rizík zo styku obyvateľstva so znečistením;

	vplyv je priamy, významný negatívny (-2)	vplyv je priamy, významný negatívny (-2)
	Zmenšenie objemu čistených komunálnych odpadových vôd v chránených vodohospodárskych územiach. Zvýšené riziko kontaminácie povrchových vôd v dôsledku nelegálneho vypúšťania odpadových vôd do tokov. Zvýšené riziko kontaminácie zložiek životného prostredia v dôsledku nelegálneho vyvážania žúmp na polia. vplyv je priamy, významný negatívny (-2)	zvýšenie hygienických rizík zo styku obyvateľstva so znečistením; vplyv je priamy, významný negatívny (-2)

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2.2: *Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi*

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
OI 020 – Dodávky vody na ľudskú spotrebu (získavanie, čistenie, infraštruktúra na uskladňovanie a distribúciu)	Cieľová hodnota príslušného ukazovateľa <i>CO18 – Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody</i> sa znižuje z pôvodných 179 987 obyvateľov na novú cieľovú hodnotu 82 891 obyvateľov (t. j. o 97 096 obyvateľov). Ide o pokles o viac o 53,95 % . Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov bude spomalené. Kvalita pitnej vody intenzifikáciou a modernizáciou úpravní povrchových vôd pre veľkokapacitné zdroje bude dosiahnutá na nižšej úrovni. Nedôjde k prípadnému dobudovaniu vodovodov v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie. vplyv je priamy, veľmi významný negatívny (-3)	Zníženie ochrany zdravia obyvateľov z dôvodu: - zníženia pôvodne plánovaného počtu obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody - obmedzenia predpokladaného zlepšovania plynulého zásobovania obyvateľstva pitnou vodou - nedosiahne sa plánovaná miera počtu obyvateľov napojených na verejný vodovod vplyv je priamy, veľmi významný negatívny (-3)

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2.3: Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
OI 021 Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody (vrátane manažmentu povodia, dodávok vody, osobitných opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy, diaľkových a spotrebiteľských meracích zariadení, systémov spoplatňovania a znižovania únikov)	<p>Pri cieľových hodnotách ukazovateľov „O0009 - Počet koncepčných, analytických a metodických materiálov, „O0176 – Počet analyzovaných vzoriek povrchových a podzemných vôd a „O0178 - Počet zrealizovaných informačných aktivít“ je predpoklad, že dôjde k naplneniu cieľových hodnôt na 90 %.</p> <p>Zníži sa počet koncepčných, analytických a metodických materiálov v oblasti monitorovania a hodnotenia vôd a tiež sa zníži počet zrealizovaných informačných aktivít.</p> <p>vplyv je nepriamy mierny, negatívny (-1)</p>	<p>Mierne zníženie prijímania opatrení na dosiahnutie dobrého stavu vôd vrátane identifikácii problémov za účelom ochrany zdravia a života ľudí s cieľom dosiahnutia dobrého stavu vôd.</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny negatívny (-1)</p>
	<p>Cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „O0006 - Počet podporených objektov monitorovacej siete povrchových a podzemných vôd“ sa znižuje z pôvodnej hodnoty 1 503 na zazmluvnenú hodnotu 1 338 (o 165 objektov, t. j. 12,33 %)</p> <p>Cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „O0007 - Počet vyhodnotených vodných útvarov povrchových a podzemných vôd“ sa znižuje z pôvodnej hodnoty 1 835 na zazmluvnenú hodnotu 1 722 (o 113, t.j. 6,56 %).</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny negatívny (-1)</p>	<p>Nedôjde v plánovanej miere k potrebným analýzám na identifikáciu problémov za účelom ochrany zdravia a života ľudí s cieľom dosiahnutia dobrého stavu vôd.</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny negatívny (-1)</p>
OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry	<p>Dôjde k zníženiu pôvodnej cieľovej hodnoty ukazovateľa „O0008 – Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch“, z pôvodných 26 (opatrení) na novú cieľovú hodnotu 20 (znižuje sa o 6, t. j. 30 %), čím sa pravdepodobnosť pozitívnych účinkov na biodiverzitu vodných tokov zníži.</p> <p>Zabezpečenie pozdĺžnej a laterálnej kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch nebude vykonané v plánovanej miere, dôjde k menšiemu počtu opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov.</p> <p>Mimo chránených území sa v dôsledku poklesu počtu v menšej miere prejaví</p>	<p>- zníženie miery pozitívneho vplyvu na zdravotný stav obyvateľstva vďaka zníženiu pozitívnych účinkov na biodiverzitu vodných tokov</p> <p>- nepriaznivé vplyvy výkyvov vodných hladín tokov a z toho vyplývajúce riziká na zdravie ľudí v sídlach sa neodstránia vo všetkých plánovaných prípadoch</p> <p>- kvalitnejšie plnenie ekosystémových</p>

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
	<p>pôvodne predpokladaný pozitívny vplyv v podobe vyššej diverzity a kvalitnejšieho plnenia ekosystémových služieb vodných tokov.</p> <p>Výkyvy vodných hladín tokov a z toho vyplývajúce riziká na urbanizované oblasti nebudú riešené vo všetkých plánovaných prípadoch.</p> <p>Ohrozené je predpokladané zvýšenie biodiverzity vo vybraných vodných tokoch.</p> <p>Nepodporí sa v dostatočnej miere prirodzený cyklus na niektorých vodných tokoch.</p> <p>vplyv je priamy veľmi významný, negatívny (-3)</p>	<p>služieb vodných tokov sa prejaví v menšej miere</p> <p>vplyv je nepriamy, významný negatívny (-2)</p>

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.3: ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry	<p>Na základe hodnôt ukazovateľov v doposiaľ zazmluvnených projektoch zameraných na realizáciu manažmentových opatrení vyplývajúcich z programov starostlivosti o chránené územia alebo chránené druhy je predpoklad, že cieľová hodnota ukazovateľa „CO23 – Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany“, bude dosiahnutá.</p> <p>bez vplyvu (0)</p> <p>Pozitívne výsledky znamenajú: zastavenie poklesu biodiverzity a zachovanie priaznivého stavu biotopov a druhov a ekosystémov a ich služieb mimo chránených území, zabezpečenie primeranej starostlivosti.</p>	<p>zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva dostupnosťou kvalitného prírodného prostredia poskytujúceho možnosti pre rekreáciu, oddych, zotavenie a užívanie iných benefitov vyplývajúcich z poskytovania ekosystémových služieb biotopmi;</p> <p>zachovaniu kvalitného prírodného prostredia, ktorý by mal pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny pozitívny (+1)</p>
OI 086 – Ochrana, obnova a udržateľné používanie	Podpora budovania sústavy NATURA 2000, podporu realizácie schválených dokumentov starostlivosti o chránené územia sústavy Natura 2000 a chránené druhy.	posilnenie biodiverzity sa následne odrazí na kvalite

<p>lokalít sústavy Natura 2000</p>	<p>Kompletizácia sústavy chránených území, zvýšenie miery ich prepojenosti, skvalitnenie starostlivosti o chránené územia.</p> <p>Ukazovatele zostávajú bez výraznej zmeny.</p> <p>bez vplyvu (0)</p>	<p>životného prostredia obyvateľstva</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny pozitívny (+1)</p>
------------------------------------	--	---

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4 Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4.1: Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
<p>OI 083 – Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia</p>	<p>Zníženie objemu emisií znečisťujúcich látok odvádzaných do ovzdušia a tým zníženie jeho zaťaženia a zvýšenie kvality.</p> <p>Podpora technologických a technických opatrení na redukciiu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia realizované na zdrojoch znečisťovania ovzdušia.</p> <p>Skvalitnenie monitorovania ovzdušia a komplexná emisná inventarizácia.</p> <p>Ukazovatele ostávajú takmer nezmenené.</p> <p>bez vplyvu (0)</p>	<p>Očakáva sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skvalitnenie životného prostredia v dôsledku eliminácie produkcie cudzorodých látok - náhrada zastaraných spaľovacích zariadení vo verejných budovách aj domácnostiach nízkoemisnými zariadeniami s výnimkou obnoviteľných zdrojov energie (OZE), konkrétne za kotly na zemný plyn. <p>Vzhľadom na nezmenené ukazovatele je predmet posudzovania bez vplyvu (0).</p>
<p>OI 084 – Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ)</p>	<p>Informovanie o ochrane ovzdušia a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania</p> <p>Cieľová hodnota väčšiny ukazovateľov ostáva nezmenená, t. j. predpokladá sa dosiahnutie stanovených cieľových hodnôt. Cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „00178 – Počet zrealizovaných informačných aktivít“ za znižuje z pôvodnej hodnoty 382 na zazmluvnenú hodnotu 356 (o 26 info aktivít, t.j. 6,8 %) (vrátane aktivít na sanácie environmentálnych aktivít).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie úrovne povedomia v oblasti kvality ovzdušia realizáciou projektov zameraných na zvýšenie informovanosti - zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva a tým aktivít na skvalitnenie životného prostredia a tým ochranu zdravých životných podmienok;

	<p>Skvalitnenie manažmentu kvality ovzdušia s dôrazom na integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania.</p> <p>vplyv je nepriamy, mierne negatívny (-1)</p>	<p>- zlepšenie manažmentu kvality ovzdušia s dôrazom na integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania</p> <p>vplyv je nepriamy, mierne negatívny (-1)</p>
--	---	---

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.4.2: Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
<p>OI 089 – Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy</p>	<p>Cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „CO22 - Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ sa znižuje z pôvodnej hodnoty 108 ha na zazmluvnenú hodnotu 104 ha (o 4 ha, t.j. o 3,7 %).</p> <p>Predpokladané 4 ha pôdy v rámci plánovaných rekultivácií envirozáťaží zostane nezrekultivovaných. Na základe uvedených skutočností sa predpokladá znížená miera súvisiaceho pozitívneho vplyvu na životné prostredie v podobe odstránenia kontaminantov najmä z pôdy, horninového prostredia a podzemnej, prípadne aj povrchovej, vody.</p> <p>Predpokladá sa nedostatočné zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách, teda skvalitnenie životného prostredia v mestskom prostredí a v opustených priemyselných lokalitách nedosiahne v plnej miere plánovaný stav.</p> <p>vplyv je priamy, mierny negatívny (-1)</p>	<p>Predpokladá sa menšie zmiernenie hygienického a zdravotného zaťaženia obyvateľstva z kontaminantov, ako sa plánovalo.</p> <p>vplyv je priamy, mierny negatívny (-1)</p>
	<p>Cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „O0178 – Počet zrealizovaných informačných aktivít“ sa znižuje z pôvodnej hodnoty 382 na zazmluvnenú hodnotu 356 (t. j. o 26 info aktivít = 6,8 %), vrátane aktivít na ochranu ovzdušia.</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny negatívny (-1)</p>	<p>Informovanosť obyvateľstva o rizikách znečistených území a environmentálnych záťažiach ako predpoklad pre efektívny manažment rizík a opatrenia na ich elimináciu zostane približne na plánovanej úrovni.</p>

		vplyv je nepriamy, mierny negatívny (-1)
	V rámci ukazovateľov „00017 - Plocha preskúmaných environmentálnych záťaží“ a „00018 - Plocha monitorovaných environmentálnych záťaží“ sa implementáciou zazmluvnených projektov očakáva dosiahnutie stanovených cieľových hodnôt. bez vplyvu (0)	bez vplyvu (0)

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investícií do prispôsobovania sa zmene klímy, vrátane ekosystémových prístupov

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1.1: Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
<p>OI 087 – Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof</p>	<p>Cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „CO20 - Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“ upravuje z pôvodnej hodnoty 7 002 na novú cieľovú hodnotu 5 146 osôb (t. j. znižuje sa o 1 856 osôb, čo predstavuje 26,5 %).</p> <p>Možno predpokladať, že dôjde k zníženiu rozsahu pôvodne identifikovaných priamych a nepriamych pozitívnych vplyvov. Zníži sa počet realizovaných preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami. Nebude dostatočne zabezpečené zníženie rizika kontaminácie ŽP škodlivými látkami v prípade povodní. V oblasti ochrany pred povodňami budú ciele vyplývajúce zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík v platnom znení dosahované v menšej miere oproti prvotne posúdenej verzii OP KŽP.</p> <p>vplyv je priamy, mierny negatívny (-1)</p>	<p>Zníženie počtu ochránených obyvateľov pred povodňami (ochrana života, zdravia a majetku obyvateľstva). Obmedzenie rizík vyplývajúcich z výkyvov vodných hladín ako dôsledku zmeny klímy a ľudskej činnosti v území sa nenaplní v plnej miere.</p> <p>vplyv je priamy, mierny negatívny (-1)</p>

PRIORITNÁ OS 6: PODPORA PRE ZMIERNENIE DÔSLEDKOV ENERGETICKEJ KRÍZY – SAFE

INVESTIČNÁ PRIORITA 6.1: Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 6.1.1: Zníženie negatívnych dôsledkov energetickej krízy na ohrozené skupiny

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
OI 112 – Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	<p>Spoločný ukazovateľ výstupu „CV36 – Počet zraniteľných domácností podporených s cieľom pomôcť im pokryť náklady na spotrebu energie“ s cieľovou hodnotou 398 849 domácností v roku 2023.</p> <p>Doplnením novej prioritnej osi 6 sa vzhľadom na jej obsahové zameranie nepredpokladá priamy pozitívny vplyv na životné prostredie.</p> <p>Nepriamym vplyvom bude eliminácia vzniku nových zdrojov lokálnych kúrenísk, ktoré by pravdepodobne vznikali v dôsledku nedostatku financií v jednotlivých domácnostiach na úhradu tepla. Tieto lokálne kúreniská sú významným zdrojom znečisťovania ovzdušia v niektorých oblastiach aj v súčasnosti.</p> <p>vplyv je priamy, významný pozitívny (+2)</p>	<p>možno predpokladať, že nedôjde k zhoršeniu zdravotného stavu obyvateľstva, ktorý by mohol nastať vplyvom zníženia spotreby energie a zníženia kúrenia v domácnostiach; pozitívne dotknutými v rámci populácie SR daným opatrením sa stanú členovia zraniteľných domácností;</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny pozitívny (+1)</p>
	<p>Nepriamym dopadom bude ochrana lesných zdrojov pred nelegálnym výrubom dreva v dôsledku potrieb zabezpečenia vykurovacieho paliva.</p> <p>vplyv je priamy, veľmi významný pozitívny (+3)</p>	<p>Opatrenie pomôže kompenzovať vysoké ceny energií a tým zabezpečiť ich základné životné potreby a dobré zdravie.</p> <p>vplyv je nepriamy, mierny pozitívny (+1)</p>
	<p>Predpoklad je, že domácnosti nebudú prinútené výrazne znižovať množstvo spotrebovanej energie, teda budú používať zdroje energie približne v rovnakej miere, ako predtým, či z hľadiska životného prostredia nie je pozitívnou zmenou.</p> <p>vplyv je priamy, mierny negatívny (-1)</p>	<p>Slabá motivácia ľudí znižovať množstvo spotrebovanej energie.</p> <p>vplyv je priamy, mierny negatívny (-1)</p>
	<p>Ostatné očakávané vplyvy možno zhrnúť nasledovne:</p>	<p>Zníži sa stresová zaťaženosť</p>

Oblasť intervencie (OI)	Očakávané priame a nepriame vplyvy na životné prostredie	Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva
	<ul style="list-style-type: none"> - podpora zraniteľných domácností prostredníctvom kompenzácie ich nákladov na energie, ako plyn a elektrina, s cieľom pomôcť im pokryť tieto náklady - podpora prevádzkového kapitálu pre mikro, malé a stredné podniky - posilnenie možností využitia disponibilných zdrojov na implementáciu OP KŽP, keďže PO 6 bude realizovaná prostredníctvom národných projektov, čím sa predpokladá rýchla absorpcia finančnej alokácie OP KŽP. <p>vplyv je nepriamy, významný pozitívny (+2)</p>	nízkoprijmového obyvateľstva. priamy významný pozitívny vplyv (+2)

Sumárne numerické vyjadrenie identifikovaných vplyvov intervencií a z nich vyplývajúcich opatrení zmeny OP KŽP (verzia 15) na životné prostredie a zdravie obyvateľstva je vyjadrené v nasledovnej tabuľke. Nulový variant bol posudzovaný ako variant OP KŽP (variant 14) bez zmien, za situácie nevyčerpania časti finančných zdrojov na plánované ciele, a teda je hodnotený ako nesplnenie stanovených cieľov s prevahou negatívnych dopadov na životné prostredie a zdravie obyvateľov:

Investičná priorita/ špecifický cieľ (ŠC)	Intervencia	Očakávané vplyvy na životné prostredie		Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva	
		Nulový variant	Posudzovaný variant	Nulový variant	Posudzovaný variant
INVESTIČNÁ PRIORITYA 1.1/ ŠC 1.1.1	OI 017 Nakladanie s domovým odpadom (vrátane opatrení na minimalizáciu, triedenie, recykláciu)	-1	-1	-1	-1
	OI 019 Nakladanie s komerčným, priemyselným, alebo nebezpečným odpadom	-1	-1	-1	-1
INVESTIČNÁ PRIORITYA 1.2/ ŠC 1.2.1	OI 022 Čistenie odpadových vôd	-2	-2	-2	-2
		-2	-1	-2	-1
		-2	-2	-2	-2
		-2	-2	-2	-2
INVESTIČNÁ PRIORITYA 1.2/ ŠC 1.2.2	OI 020 Dodávky vody na ľudskú spotrebu (získavanie, čistenie, infraštruktúra na uskladňovanie a distribúciu)	-3	-3	-3	-3
INVESTIČNÁ PRIORITYA 1.2/ ŠC 1.2.3	OI 021 Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody (vrátane manažmentu povodia,	-1	-1	-1	-1

Investičná priorita/ špecifický cieľ (ŠC)	Intervencia	Očakávané vplyvy na životné prostredie		Očakávané vplyvy vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva	
		Nulový variant	Posudzovaný variant	Nulový variant	Posudzovaný variant
	dodávok vody, osobitných opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy, diaľkových a spotrebiteľských meracích zariadení, systémov spoplatňovania a znižovania únikov)	-1	-1	-1	-1
	OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry	-3	-3	-2	-2
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.3/ ŠC 1.3.1	OI 085 - Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry	0	0	0	+1
	OI 086 – Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000	0	0	0	+1
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4/ ŠC 1.4.1.	OI 083 – Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia	0	0	0	0
	OI 084 – Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ)	-1	-1	-1	-1
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4/ ŠC 1.4.2.	OI 089 – Rekulтивácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy	0	-1	0	-1
		+1	-1	0	-1
		+2	0	0	0
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1/ ŠC 2.1.1.	OI 087 – Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof	-2	-1	-1	-1
INVESTIČNÁ PRIORITA 6.1/ ŠC 6.1.1.	OI 112 – Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	0	+2	0	+1
		0	+3	0	+1
		0	-1	0	-1
		-2	+2	-2	+2
Σ		-23/+3	-22/+7	-21/+0	-21/+6

Vysvetlivky: +3 – veľmi významný pozitívny vplyv; +2 – významný pozitívny vplyv; +1 – mierny pozitívny vplyv; 0 – bez vplyvu; -1 – mierny negatívny vplyv; -2 – významný negatívny vplyv; -3 – veľmi významný negatívny vplyv

Presun finančných prostriedkov z jednotlivých prioritných osí a oblastí intervencií, ako aj zníženie hodnôt niektorých merateľných ukazovateľov smerujú k poklesu miery očakávaných pozitívnych vplyvov na životné prostredie po celkovej implementácii operačného programu. V celkovom hodnotení je však posudzovaný variant vyhodnotený v porovnaní s nulovým variantom mierne pozitívnejšie, a to z dôvodu pozitív vyplývajúcich z navrhutej zmeny prezentovanej prostredníctvom novej PO 6 do ktorej sa majú presunúť nevyužitú finančné zdroje z PO 1 a PO 2. Sumy numerických vyjadrení očakávaných vplyvov poukazujú na to, že aj nevyčerpaním časti finančných zdrojov a ich presunutím z PO 1 a PO 2 do PO 6 sa takmer nezmení negatívny dopad na životné prostredie. Zmení sa však dopad na zdravie a pohodu obyvateľov, či už dôsledkom priamych alebo nepriamych pozitívnych vplyvov vyplývajúcich z intervencií novej PO 6. V prípade realizácie zmeny OP KŽP (verzie 15) nastanú pozitívne dopady v oblastiach sociálneho prostredia SR. Naopak, v environmentálnej oblasti príde k miernemu zníženiu očakávaných benefitov, čo súvisí so zníženými počtami pôvodne plánovaných opatrení, ktoré sa z rôznych dôvodov nestihnú realizovať, a teda zdroje na ne určené by zostali nevyužitú.

S navrhnutou zmenou OP KŽP (verzia 15) sa predpokladá, že prevažujúci vplyv na zdravotný stav obyvateľstva bude nepriamo pozitívny, keďže aktivity novovytvorenej PO 6 budú prispievať k ochrane zdravia obyvateľov v rámci skupiny zraniteľných domácností s cieľom kompenzovať im vysoké ceny energií a tým zabezpečiť ich základné životné podmienky. V rámci predmetnej aktivity budú kompenzované zvýšené náklady na plyn a elektrinu pre zraniteľné domácnosti (398 849 domácností v roku 2023). Tieto kompenzácie budú realizované formou úhrady časti fakturovaných nákladov priamo dodávateľom energií. V zmysle rozhodnutia vlády SR sú nižšie ceny energií garantované pre všetky domácnosti od začiatku r. 2023, pričom zvýšené náklady dodávateľov energií (plyn a elektrinu) sú uhrádzané zo zdrojov štátneho rozpočtu. Časť týchto výdavkov prislúchajúcu pre zraniteľné domácnosti v zmysle vymedzenia v nariadení vlády SR (v súčasnosti v štádiu návrhu) bude spätne refundovaná zo zdrojov PO 6.

Napriek skutočnosti, že zníženie alokácií v rámci PO 1 a PO 2 obmedzí možnosti plánovanej podpory niektorých vybraných opatrení, celkový pozitívny charakter kumulatívnych účinkov aktivít, podporovaných prostredníctvom zmeny OP KŽP (verzia 15) na životné prostredie zostane zachovaný v porovnaní s pôvodným vyhodnotením kumulatívnych vplyvov OP KŽP, aj keď v prípade oblastí intervencií v rámci PO 1 a PO 2, dotknutých presunom zdrojov, bude ich prínos k celkovému pozitívnemu kumulatívne vplyvu mierne nižší oproti pôvodnému predpokladu.

Prínosom ku kumulatívne charakteru účinkov zmeny OP KŽP (verzia 15) bude pozitívny vplyv na životné podmienky zraniteľných domácností v dôsledku vytvorenia novej PO 6, ktorej cieľom je čiastočná kompenzácia vysokých cien energií pre zraniteľné domácnosti. V rámci predmetnej aktivity budú kompenzované zvýšené náklady na plyn a elektrinu pre zraniteľné domácnosti formou úhrady časti fakturovaných nákladov priamo dodávateľom energií.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Nepredpokladajú sa negatívne vplyvy navrhovaného strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na chránené územia, vrátane území sústavy chránených území (Natura 2000).

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, vykonaného podľa zákona, pri ktorom sa zväzil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov zmeny OP KŽP (verzia 15) na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, úroveň spracovania oznámenia o zmene OP KŽP (verzia 15), spracovania správy o hodnotení a samotného návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku verejného prerokovania, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

schválenie navrhnutého strategického dokumentu s celoštátnym dosahom za predpokladu zohľadnenia odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentom s celoštátnym dosahom, uvedených v časti VI. bod 3 tohto stanoviska.

2. Odporúčaná variant

Na schválenie sa odporúča variant zmeny OP KŽP (verzia 15) schválený Monitorovacím výborom pre OP KŽP s možnosťou zvýšenia presunu zdrojov do PO 6, v súlade so vznesenými pripomienkami, o sumu, ktorá by po vykonaní analýzy aktuálneho stavu implementácie OP KŽP bola preukázateľne ohrozená nedočerpaním a došlo by k jej strate.

Odporúčaná variant zmeny OP KŽP (verzia 15) počíta s navýšením finančných zdrojov presunutých do PO 6 predmetného operačného programu OP KŽP o sumu, ktorá by preukázateľne bola nevyčerpatelná do konca programového obdobia 2014 – 2020, ktoré končí 31. 12. 2023. Uvedeným presunom finančných zdrojov sa vytvoria podmienky pre dočerpanie zdrojov z PO 1 a PO 2 OP KŽP, a teda aj podmienky na elimináciu rizika dekomitmentu.

Hlavným cieľom zmeny OP KŽP (verzia 15) je **podpora opatrení na riešenie dôsledkov energetickej krízy so zameraním na zraniteľné domácnosti**, ktorá bola uznesením č. 806/2022 stanovená ako národná priorita, pričom jej implementácia je vysoko aktuálna a časovo nie náročná, čo zároveň **umožní dočerpanie zostávajúcej alokácie OP KŽP v nasledovnom členení:**

Katégorie intervencie (OI)	Oblasť	Pôvodná alokácia (zdroj EÚ)	Nová alokácia po zmene OP KŽP (verzia 15) (zdroj EÚ)
Prioritná os 1		1 535 798 465	1 212 742 900
017	odpadové hospodárstvo	294 077 978	247 961 000
019		83 832 286	74 333 000
Spolu odpad. hospodárstvo		394 194 164	338 577 900
020	vodné hospodárstvo	61 194 447	38 879 000
022		573 755 945	449 951 000
021		67 722 109	57 714 000
Spolu vodné hospodárstvo		702 672 501	546 544 000
085		10 220 833	3 130 000

085	ochrana prírody	51 381 410	44 155 000
086	a posilnenie biodiverzity (vrátane spojitosti vodných tokov)	80 073 135	65 835 000
Spolu ochrana prírody		141 675 378	113 120 000
083	ochrana ovzdušia	116 400 742	112 698 000
084		1 911 653	1 358 000
Spolu ochrana ovzdušia		118 312 395	114 056 000
089	riešenie problematiky environmentálnych záťaží	178 944 027	100 445 000
Prioritná os 2		188 063 796	123 234 000
087	adaptácia na zmenu klímy (ochrana pred povodňami a vodozadržné opatrenia)	188 063 796	123 234 000
Spolu		1 723 862 261	1 335 976 900

Odporúčaný variant zmeny OP KŽP (verzia 15) zároveň zahŕňa možnosť tzv. **fázovania projektov** (v oblastiach vodného hospodárstva, sanácie environmentálnych záťaží a ochrany pred povodňami), ktoré nebude možné dokončiť v roku 2023, pričom II. fáza ich realizácie bude pokračovať v rámci Programu Slovensko 2021 – 2027.

V danej krízovej situácii presun finančných prostriedkov do novovytvorenej PO 6 pomôže najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva, ktoré sú na hranici životného minima a nevládajú riešiť dopady energetickej krízy a zároveň daný presun finančných zdrojov pomôže zvýšiť úroveň čerpania zdrojov OP KŽP a zníži riziko nedočerpania finančných prostriedkov.

Presun zdrojov EÚ na zmiernenie dopadov energetickej krízy na zraniteľné skupiny obyvateľov je horizontálnym riešením na základe uznesenia vlády SR. Dané riešenie je reakciou na vzniknutú krízovú situáciu, avšak do budúcnosti bude potrebné prijať na národnej úrovni systémové riešenie podpory zraniteľných domácností v krízových situáciách.

V prípade oblastí, z ktorých sú finančné prostriedky presúvané, a to z PO 1 a PO 2, sa alokácia zdrojov na projekty zamerané na podporu rozvoja environmentálnej infraštruktúry a na adaptáciu na zmenu klímy znižuje. Návrhom presunom zdrojov KF z PO 1 a PO 2 bol zohľadnený stav finančnej implementácie OP KŽP v poslednom roku jeho realizácie, ktorá bola ovplyvnená viacerými krízovými javmi.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu OP KŽP (verzia 15), s ohľadom na úroveň spracovania oznámenia o zmene OP KŽP (verzia 15), určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku verejného prerokovania a záverov odborného posudku, sa navrhujú nasledovné odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu:

- v časti 2.6.1.1 VÝSLEDKY upraviť text v zátvorke z pôvodného „(zásobovanie plynom a teplom)“ na „(zásobovanie energiou)“.
- v časti 2.6.1.2 Oprávnené aktivity upraviť vetu v prvom odseku pod bodom A v znení „V rámci opatrení SAFE budú kompenzované zvýšené náklady na plyn a teplo pre

zraniteľné domácnosti.“ nasledovne: „V rámci opatrení SAFE budú kompenzované zvýšené náklady na plyn, s možnosťou prípadného rozšírenia aj na náklady za elektrinu pre zraniteľné domácnosti“.

- v časti 2.6.1.2 Oprávnené aktivity upraviť znenie zátvorky v tretej vete z pôvodného „(plyn a teplo“ na „(plyn a elektrina“.

4. Odôvodnenie stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Stanovisko z posúdenia strategického dokumentu bolo vypracované podľa § 14 zákona, v obsahu a štruktúre podľa prílohy č. 6 zákona, na základe oznámenia o zmene OP KŽP (verzia 15), správy o hodnotení, návrhu strategického dokumentu, doručených stanovísk, výsledku verejného prerokovania a odborného posudku.

Pri hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a vypracovaní stanoviska z posúdenia strategického dokumentu postupovalo MŽP SR podľa jednotlivých ustanovení zákona.

Z výsledku posudzovania vplyvov strategického dokumentu podľa druhej časti zákona vyplynulo, že navrhovaný variant zmeny OP KŽP (verzia 15) je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Správa o hodnotení poukazuje na jeho očakávané mierne prevažujúce pozitívne vplyvy na obyvateľstvo. V priebehu posudzovania vplyvov boli zvážené všetky predpokladané vplyvy zmeny OP ZP (verzia 15) na životné prostredie, zvážené boli taktiež všetky riziká navrhnutého variantu z hľadiska vplyvu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľov, na základe čoho bolo preukázané, že navrhovanú zmenu OP KŽP (verzia 15) je možné schváliť v navrhovanom variante, ak budú splnené podmienky a opatrenia na minimalizáciu a elimináciu negatívnych vplyvov.

K správe o hodnotení bolo doručených 7 písomných stanovísk, z ktorých 3 neobsahujú žiadne pripomienky, 3 stanoviská majú charakter upozornení a odporúčaní a v 1 stanovisku boli uvedené konkrétne požiadavky na úpravu znenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, ktoré boli premietnuté do požiadaviek, uvedených v časti VI. bod 3 tohto stanoviska.

V žiadnom z doručených stanovísk sa neobjavil nesúhlas s realizáciou zmeny OP KŽP (verzia 15) v navrhovanom variante. Relevantné a opodstatnené odporúčania a požiadavky sformulované v stanoviskách k oznámeniu o zmene OP KŽP (verzia 15) boli prenesené do rozsahu hodnotenia a následne zakomponované do posudzovanej správy o hodnotení. Významnejšie pripomienky k správe o hodnotení neboli zaznamenané.

Verejnosť, Združenie domových samospráv, Rovniankova 14, P. O. BOX 14, 851 02 Bratislava, sa zapojila do procesu posudzovania zmeny OP KŽP (verzia) zaslaním písomného stanoviska k rozsahu hodnotenia zo dňa 26. 04. 2023.

Zhrnutím zhromaždených poznatkov v doterajšom priebehu posudzovania je možné sformulovať nasledovné závery:

- zmena OP KŽP (verzia 15) nebude mať negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by narušili súčasný stupeň ekologickej kvality, stability a bezpečnosti SR;
- zmena OP KŽP (verzia 15) má za cieľ znižovať negatívne vplyvy na obyvateľstvo, cielene znižovať dopady energetickej krízy na zraniteľné domácnosti, očakávané sú pozitívne priame vplyvy na zraniteľné domácnosti;
- vplyvy na chránené územia, vrátane území sústavy Natura 2000 sa nepredpokladajú;

- v prípade schválenia zmeny OP KŽP (verzia 15) bude nutné realizovať monitoring plnenia cieľov stanovených posudzovanej zmene OP KŽP (verzia 15);
- všetky subjekty zúčastnené v procese posudzovania vyslovili súhlas s prijatím zmeny OP KŽP (verzia 15) za predpokladu rešpektovania ich pripomienok a požiadaviek.

Podľa § 17 ods. 13 zákona je rezortný orgán povinný zohľadniť stanovisko MŽP SR, predložené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu.

Podľa § 17 ods. 14 zákona majú byť výsledky posudzovania vplyvov strategického dokumentu a zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením uvedené rezortným orgánom v doložke vplyvov na životné prostredie (obsah doložky vplyvov na životné prostredie je uvedený v prílohe č. 7 zákona).

Ak však obstarávateľ nezohľadní pripomienky vyplývajúce z tohto stanoviska z posúdenia strategického dokumentu, je podľa § 15 ods. 5 zákona povinný svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu s týmto stanoviskom z posúdenia strategického dokumentu schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu. Obstarávateľ zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnil a zapracoval do návrhu strategického dokumentu, ako zohľadnil obsah a závery správy o hodnotení, ako zohľadnil dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnych alternatív strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami.

V prípade, že schvaľujúci orgán schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo predložené, vypracuje v spolupráci s obstarávateľom informácie podľa § 15 ods. 5 zákona. Obstarávateľ následne, v zmysle § 15 ods. 7 zákona, doručí schválený strategický dokument, ktorému predchádzalo posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona v listinnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát MŽP SR a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom. MŽP SR súčasne zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 ods. 1 zákona sú obstarávateľ a rezortný orgán povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie (monitoring) vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie. Sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie je navrhnuté v nasledovnej štruktúre:

- **Systematické sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu**

Tento monitoring zodpovedá ustanoveniu § 16 ods. 2 písm. a) zákona. Pre systematické sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva je rozhodujúce monitorovať dodržiavanie podmienok pre podporu domácností, t. j. je potrebné sledovať, či podpora alokovaná z presunutých finančných zdrojov bola vyplatená domácnostiam spadajúcim do kategórie zraniteľných domácností.

- **Vyhodnocovanie účinnosti strategického dokumentu**

Tento aspekt monitoringu zodpovedá ustanoveniu § 16 ods. 2 písm. b) zákona. Obsahom tohto hodnotenia je v prípade zmeny OP KŽP naplnenie výsledkových ukazovateľov. Keďže v prípade OP KŽP ide o program, ktorého bezprostredným cieľom je podpora

udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúce ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva, je možné súbor jeho ukazovateľov priamo využiť pre monitoring environmentálnych vplyvov operačného programu. Z hľadiska vplyvu na životné prostredie má zásadný význam skutočnosť, že cieľové hodnoty ukazovateľov sú stanovené tak, aby bol dosiahnutý pozitívny efekt realizácie aktivít zmeny OP KŽP (verzie 15) na životné prostredie.

V rámci monitoringu je potrebné sledovať, či boli splnené výsledkové ukazovatele, ktoré boli upravené v rámci zmeny strategického dokumentu. Taktiež je potrebné vyhodnotiť ako sa kompenzácia za energie nízkopríjmovým domácnostiam odrazila na kvalite ich života.

- **Zabezpečenie odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom**

Tento aspekt monitoringu zodpovedá ustanoveniu § 16 ods. 2 písm. c) zákona. Obsahové kritériá sú totožné s vyššie uvedenými bodmi, v rámci monitoringu je potrebné hodnotiť tie isté aspekty, ale ide o aktivitu ex-post.

Monitorovanie realizácie zmeny OP KŽP (verzie 15) bude koordinované monitorovacím výborom. Hlavnou úlohou monitorovacieho výboru je zabezpečenie dohľadu nad realizáciou operačného programu a jej pravidelné sledovanie, a to tak v polohe ekonomickej efektívnosti ako aj polohe environmentálnych efektov realizácie.

Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy spôsobené implementáciou strategického dokumentu na životné prostredie sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení, je v zmysle § 16 ods. 3 zákona povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

V zmysle § 16 ods. 4 zákona je povinnosťou obstarávateľa a rezortného orgánu bezodkladne oznámiť MŽP SR informácie o výsledkoch sledovania a vyhodnocovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa § 16 ods. 2 zákona, ako aj o zabezpečení povinností podľa § 16 ods. 3 zákona v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe.

V zmysle § 16 ods. 5 zákona MŽP SR bezodkladne zverejní informácie doručené podľa § 16 ods. 4 zákona na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Pri vydávaní stanoviska podľa jednotlivých ustanovení zákona boli začlenené komplexné environmentálne aspekty, boli vyhodnotené vplyvy na všetky zložky životného prostredia dotknutého územia, na obyvateľstvo a jeho zdravie. V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie sa postupovalo v súlade so zákonom. Pri posudzovaní vplyvu zmeny OP KŽP (verzia 15) boli vyhodnotené jeho predpokladané vplyvy na životné prostredie vrátane vplyvov na zdravie

obyvateľstva. Zároveň boli navrhnuté opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov, ktoré by mohli vyplynúť z realizácie tohto strategického dokumentu.

Úvahy o environmentálnych aspektoch zmeny OP KŽP (verzia 15), akceptujúc závery vyplývajúce zo správy o hodnotení sú premietnuté do návrhu nasledovných opatrení:

Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplynúť z realizácie posudzovaného strategického dokumentu:

- keďže novo navrhovaná PO 6 nie je svojím charakterom environmentálne zameraná, základným opatrením na zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie súvisiacich z presunom zdrojov z PO 1 a PO 2 do novovytvorenej PO 6 OP KŽP je **maximalizovať objem projektov, ktoré budú implementované a zdrojov, ktoré budú vyčerpané** (do konca oprávnenosti výdavkov programového obdobia 2014-2020) v rámci PO 1 a PO 2, priamo prispievajúcich k plneniu environmentálnych cieľov OP KŽP, zlepšeniu stavu environmentálnej infraštruktúry a jednotlivých zložiek životného prostredia;
- bezprostredne súvisiacim základným opatrením je samotný presun zdrojov do novo navrhovanej PO 6 z PO 1 a PO 2, a to taký objem, ktorý v prípade vykonania všetkých opatrení na maximalizáciu objemu implementovaných projektov a čerpaných zdrojov z PO 1 a PO 2 už nebolo možné vyčerpať do konca termínu oprávnenosti výdavkov programového obdobia 2014-2020. To znamená, že z hľadiska zmiernenia prípadných negatívnych vplyvov na životné prostredie je prioritou vykonať všetky opatrenia na maximalizáciu objemu implementovaných projektov a čerpaných zdrojov z PO 1 a PO 2 tak, aby objem zdrojov presúvaných do PO 6 nebolo potrebné zvyšovať, ale naopak, bol obmedzený;
- v rámci implementácie projektov z PO 1 a PO 2 OP KŽP je potrebné v súčinnosti s prijímateľmi **uplatňovať také opatrenia, ktoré umožnia maximalizovať objem zazmluvnených a čerpaných zdrojov KF, maximalizovať počet projektov, ktorých implementácia bude riadne ukončená** a v prípade, ak by nebolo možné ukončiť implementáciu niektorých projektov (napr. líniového charakteru) do konca obdobia oprávnenosti výdavkov, **uplatniť fázovanie projektov**;
- vzhľadom na to, že prijímateľmi projektov v prípade mnohých oblastí podpory (najmä v oblasti ochrany prírody a biodiverzity, sanácie environmentálnych záťaží, monitorovania kvality ovzdušia, zabezpečenia kontinuity vodných tokov, ochrany pre povodňami) sú rezortné organizácie, resp. útvary Ministerstva životného prostredia SR, dôležitým opatrením je **zaviesť zvýšený dohľad zo strany Ministerstva životného prostredia SR nad svojimi podriadenými organizáciami, ktoré sú prijímateľmi projektov implementovaných v rámci PO 1 a PO 2** tak, aby predmetní prijímatelia implementovali projekty a vyčerpali na ne alokovaný nenávratný finančný príspevok v plnom rozsahu a dosiahli splnenie stanovených cieľov a ukazovateľov projektov.

Opatrenia na kompenzáciu prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplynúť z realizácie zmeny OP KŽP (verzia 15):

- zachovať výšku zdrojov alokovaných na oblasti intervencií, z ktorých v rámci zmeny OP KŽP (verzia 15) dochádza k presunu zdrojov z PO 1 a PO 2, a teda konkrétne na opatrenia v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR v rámci priority Programu Slovensko 2P2. Životné prostredie, špecifických cieľov 2.4 adaptácia na zmenu klímy, podpora prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám; 2.5 zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd; 2.6 prechod na obhospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo; 2.7 zlepšenie ochrany

prírody, krajiny, biodiverzity, ekosystémových služieb a zníženie znečistenia životného prostredia a v prípade možnosti alokáciu na predmetné opatrenia navýšiť.

Identifikácia vplyvov na životné prostredie prebiehala na základe analýzy prírodných a socioekonomických zložiek životného prostredia dotknutého územia a jednotlivých vstupov a výstupov v porovnaní s cieľmi strategického dokumentu. Pri vydaní stanoviska boli zohľadnené výstupy sformulované v správe o hodnotení. Do stanoviska boli prenesené všetky relevantné pripomienky zo všetkých stanovísk zúčastnených subjektov k správe o hodnotení, ako aj všetky relevantné opatrenia na minimalizáciu a elimináciu predpokladaných negatívnych vplyvov uvedené v správe o hodnotení.

Verejnosť (Združenie domových samsopráv) využila svoje právo vyjadriť sa v procese posudzovania zmeny OP KŽP (verzia 15). Pravidelné monitorovanie a hodnotenie progresu v napĺňaní zmeny OP KŽP (verzia 15) bude vykonávané Monitorovacím výborom OP KŽP. Pri vyhodnotení plnenia cieľov sa využijú merateľné ukazovatele s cieľom vyhodnotiť dopad zmeny OP KŽP (verzia 15).

Vzhľadom na identifikovanie pozitívnych vplyvov zmeny OP KŽP (verzia 15) na zdravie obyvateľstva – zraniteľné domácnosti a nevýznamné predpokladané zvýšenie negatívnych vplyvov na životné prostredie, súhlasné stanoviská kompetentných orgánov bol ako odporúčaný zvolený navrhovaný variant posudzovanej zmeny OP KŽP (verzia 15).

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Dotknutá verejnosť podľa § 6a ods. 1 zákona je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením.

Medzi dotknutú verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov patrí fyzická osoba staršia ako 18 rokov podľa § 6a ods. 2 písm. a) zákona, právnická osoba podľa § 6a ods. 2 písm. b) zákona a občianska iniciatíva podľa § 6a odseku 2 písm. c) a § 6a ods. 3 zákona.

Podľa § 6a ods. 5 zákona má dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategických dokumentov, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákona, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu.

Čo sa týka práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákona, ktoré je uvedené v § 6a ods. 5 zákona možno konštatovať, že podľa zákona o posudzovaní vplyvov má takéto právo v Slovenskej republike celá verejnosť v najširšom slova zmysle.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie bola dotknutá verejnosť, **Združenie domových samsopráv**, zainteresovaná prostredníctvom doručenia odôvodneného stanoviska k rozsahu hodnotenia.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Marek Tonkovič

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Michaela Seifertová
generálna riaditeľka sekcie

3. Miesto a dátum vydania stanoviska

V Bratislave 13. septembra 2023

Poučenie

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu sa, v zmysle § 64 písm. a) zákona, nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto stanovisko možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.